

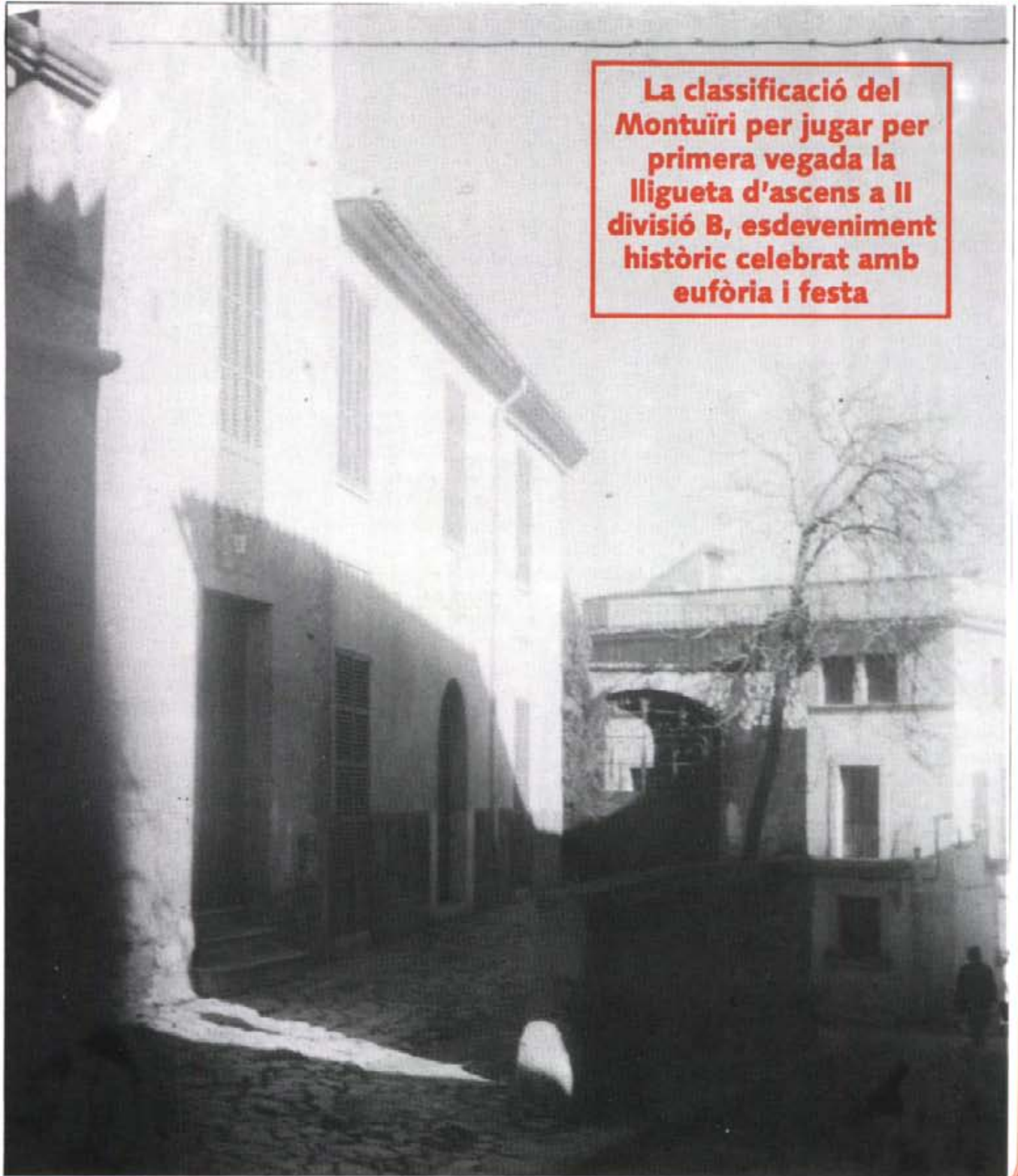

BONA PAU

PAU
CORONA

Nº. 495 - Any XLII - MONTUÏRI - MAIG - 1994

**La classificació del
Montuïri per jugar per
primera vegada la
lliga d'ascens a II
divisió B, esdeveniment
històric celebrat amb
eufòria i festa**

Els senyors de Montuïri - I

Personatges que accediren a la noblesa l'any 1764

Arnau Manera de la Segonya "de Sa Costa" fou un d'ells

A començaments del segle XVIII, amb la pujada de la dinastia Borbó al trono de la corona espanyola, molts de senyors pagesos propietaris de grans possessions i que les habitaven, són elevats a la categoria de nobles.

Com es pot suposar, l'antiga noblesa (les famoses set cases) mai varen tenir com a iguals a aquests nouarribats amb els quals procuraven no mesclar-se.

A l'allistament de la noblesa a Mallorca de l'any 1764, publicat per Josep Ramis d'Ayreflor y Sureda, apareixen uns quants personatges montuïrers que accediren a aquesta nova categoria:

Montuïri

Juan Bautista Manera del Ullastrar

Manera del Ullastrar. - Familia principal y antigua de la referida villa, en la que fue siempre reputada por el Brazo de Ciudadanos Militares del Reino, de cuya calidad obtuvieron en el siglo XVIII confirmación, con sentencia ganada en contradictorio juicio ante el Tribunal de la Intendencia de Mallorca. - Una linea principal de esta familia domiciliada en la presente capital [Palma] en el siglo XVII, ocupó en ella por medio de sus varones distintos cargos y empleos privativos del referido Estamento de Ciudadanos Militares.

Armas: De plata la mano izquierda puesta en palo

Don Juan Bautista Manera, nació en Montuïri el 28 Septiembre de 1719, siendo bautizado con los nombres de Juan Bautista-Francisco-Cayetano y apadrinado por Don Martín y Doña Francisca Manera. Fueron sus padres Don Rafael Manera, después Presbítero (2) y Doña Juana Manera. Murió abintestado el 12 Febrero de 1781. Queda actualmente extinguida la descendencia masculina de esta Casa.

Son Manera de l'Ullastrar és la possessió que es troba devora el poble anant cap a Llorito.

Arnaldo Manera de la Segonya casado

Els Manera de sa Costa vivien al cap d'abaix del carrer de Sant Antoni

Manera de la Segonya (Montuïri). Una de las más importantes ramas de su familia, como la principal gozando siempre de las prerrogativas peculiares a los Ciudadanos de Mallorca.

Armas: como antes

El 6 Noviembre de 1721 fue bautizado en la Parroquia de Montuïri por el Rdo. Gaspar Trobat, Prbo y Vicario de la misma, Don Arnaldo-Francisco-José-Bruno-Agustín Manera, hijo de Don Miguel y de doña Francisca Vanrell, siendo apadrinado en aquel acto por Don Juan y Doña Margarita Mas de la Creu.

Ocupó en distintas ocasiones importantes cargos de aquella Universidad [Montuïri] (3); estuvo casado con Doña Catalina Mesquida, de la que solo dejó sucesión femenina; murió el 1º Agosto de 1787, habiendo codicilado ante el Notario Bartolomé Ferrá el 24 Juniodel mismo año. Sepultado en la [tumba] de Mesquida de la Parroquia de Montuïri.

Son Manera de la Segonya és una possessió de reduïda extensió que es troba devora Son Palou ja casi al terme de Porreres.

La casa pairal a Montuïri és la que hi ha entre l'ajuntament i el carrer de Baix,

també coneguda com Ca s'Hereu

Miguel Manera de la Costa soltero

Manera de la Costa (Montuïri). - Una de las líneas de la casa principal de su linaje de la villa de Montuïri.

Armas: Las mismas descritas anteriormente.

Don Miguel-Vicente-Ignacio Manera, hijo de Don Bartolomé y de Doña Isabel Sastre, nació en Montuïri y bautizado en aquella Parroquia el 22 Septiembre de 1730 por el Rector de la misma Doctor Gabriel Ramonell. Murió soltero en la misma villa el 28 Abril de 1767. Hizo donación causa-mortis en poder del Notario Miguel Mora el día antes de morir.

Els Manera de la Costa aleshores vivien al cap davall del carrer de Sant Antoni.

(Continuarà)

Guillem Mas Miralles

1. - Alistamiento Noble de Mallorca / J. Ramis de Ayreflor y Sureda.

2. - Després d'enviudar.

3. - Com ja hem comentat a altres escrits el terme Universitat s'utilitzava antigament com a sinònim de municipi.

La crisi de la família

Des de fa molts d'anys arreu del món i sobretot dins els països civilitzats se senten veus desaprovatòries de la crisi familiar, exclamacions que de cada dia són més fortes. Abans, fa cinquanta o més anys, sols es parlava d'aquesta crisi com si això fos sols un fet que ocorria a les grans ciutats; però des d'un temps ençà ja són situacions que desagradablement també passen entre nosaltres.

Els canvis socials, el constant contacte entre gent de fora poble i de l'estranger, l'augment del nivell de vida, l'emancipació de la dona, els constants canvis de costums... són circumstàncies que han fet que els tradicionals esquemes familiars tabalajassin, fins arribar el cas que es pot dir que avui la institució familiar travessa uns dels pitjors moments.

Per altra part, aquí i allà trobam massa esposos joves que als pocs anys, tal vegada mesos d'haver contret matrimoni, ja no es poden aguantar. Totes aquelles mostres d'estimació que un i altra s'havien demostrat durant tot el temps de festejar; després, per simples desavenences o per raons de poca consistència, se'n vénen abaix, s'esbuquen tots aquells projectes que poc temps enrera amb tanta il·lusió havien planejat.

En el nostre poble, que és allà on volem situar la qüestió, amb massa freqüència se sent parlar d'esposos separats. És ver que no són molts, però sí excessius en proporció al nombre d'habitants de Montuïri. És per això que aquestes línies sols volen esser un cop d'atenció.

Els esposos que duen molts d'anys vivint plegats reconeixen que una o altra vegada no s'han avingut, que no sempre han coincidit en la manera de pensar, que un o els dos qualche vegada poden haver "sortit de botador"... però han sabut passar per damunt totes aquestes deslleialtats o desavenences. I han transcorregut els anys, no sols sense donar escàndols, sinó formant una família, una llar on els fills s'han educat més o manco així com pertoca i de la millor manera que els pares han sabut. Uns esposos que han arribat a la plenitud de la vida o a la vellesa, sinó amb aquella il·lusió juvenil, sí amb l'esperança, maduresa i, sobretot, estimació que any rera any han anat creixent i desenvolupant. Homes i dones als quals molts de l'actual generació els convendria imitar.

O. Arbona

Una perspectiva de Montuïri amb el campanar com a guardià (Dibuix de Mateu Rigo)

Dos dits de seny

Una TV deseducadora

Per ací i per allà un troba al·lots de 6 a 12 anys —uns encara més petits, altres majors— que al dir d'ells romanen 90 dies a l'any davant el televisor. I això que els entesos confirmen que la TV pot tenir una influència decisiva en l'educació. És més, arriben a assegurar que una tercera part de l'educació s'ha d'atribuir als pares, un terç, als mestres i el que resta, a la TV.

I això que la major part de l'ensenyament d'aquest aparell és terrible. I si no, veiem el que es desprèn d'un recent estudi fet per l'ATR (Associació de Tele-espectadors i Radio-oients): Un nin espanyol pot veure en sols una setmana 848 bregues, 670 homicidis, 420 tirs, 20 episodis bèl·lics, 15 segrests, 11 robatoris, 8 suïcidis... això sense comptar les innumbrables escenes de sexe o les vertaderes dels telediaris que, aquestes sí, dissortadament són reals.

Per tant, no és gens exagerat afirmar que per a molts de nins certs programes de TV són com un caramel·lo enverinat, embolicat amb un bell paper de cel·lofana, com si fos una menja enllauada en mal estat, que s'engoleixen com si es tractàs d'un pastís amb nata.

No hi ha dubte que aquests infants, mitjançant la TV, reben, a més d'un desig d'agressivitat, una idea desenfocada de la vida i de la realitat; la qual, als 10, 11 o 12 anys pot esser ja el camí cap a un futur irreal i violent.

Cal, per tant, que els pares, primers responsables en l'educació dels seus fills, tinguin tot el seny que pertoca a l'hora de permetre'ls contemplar aquests fatals programes, tan perjudicials com danyosos i malsans, sobretot en una tendra edat.

Salomé

La costa robada

Vaig aturar el cotxe devora la desviació. Molt a prop hi havia un home que guardava un ramat d'ovelles dins un sementer, verd, ondulat, sense arbres, ple de ferratge pels animals. L'escomet d'aquesta manera:

- Per andare a Barumini? (per anar a Barumini?)

- Tuto drito per questa strada, poi, al primo incroci, a la sinistra. (tot dret per aquesta carretera i després, la primera desviació a l'esquerra).

Em donà, amb molta amabilitat, tota casta d'explicacions i després, induït pel meu italià "macarrònic", em digué:

-Tú no ets italià. D'on ets?

La resposta em sortí de cor:

-Som de Mallorca, dels Països Catalans.

Hi pensà un moment i afegí:

-Però Mallorca és d'Espanya.

-I vos què sou -vaig preguntar-li- sard o italià?

-Sard -em respongué amb contundència i seguretat-.

-Idò, com nosaltres -li vaig contestar-.

L'home rigué un poc i assentí amb el cap.

Arribàrem a Barumini, un poblat prehistòric impressionant. A Sardenya els diuen "Nuragi". N'hi ha més de vuit mil, escampats per tota l'illa. Estan construïts amb pedres grosses, com els talaiots mallorquins. Són vertaderes fortaleses amb murades altíssimes que circunden torres (n'hi ha de més de vint metres d'alçada) amb diversos pisos on, segurament, vi-

vien els caps de les tribus. Partírem de Barumini i cap a l'Alguer falta gent. Amb el cotxe, recorreguérem planures plenes de pastures i sementers de blat. Atravessàrem muntanyes on hi havia cavalls salvatges i someres (ja sabeu, les famoses someres sardes). Conduírem per carreteres que vorejaven kilòmetres i més kilòmetres de costa completament verge; només les restes dels "nuragi" i coves prehistòriques enterbolien el paisatge farcit de ramats d'ovelles que conjugaven perfectament amb els penya-segats i arenals banyats per la mar, neta i transparent, d'aquell redol de la Mediterrània.

A la fi arribàrem a l'Alguer. Els trajectes per l'illa són llargs. Heu de pensar que Sardenya és set vegades més gran que Mallorca. Si feia poc sentíem parlar el sard, a l'Alguer quasi tothom parla el català. Aquesta petita ciutat, situada al nord-oest de Sardenya, lluny de perdre les seves arrels catalanes, va recuperant, de cada vegada més, la seva identitat. Els carrers de la ciutat estan retolats en català. Vàrem passejar pel carrer de la Marina, pel carrer Major. Visitàrem l'església de Sant Francesc, la Seu. Parlàrem en català amb els comerciants, amb els cambres de l'hotel. Comprovàrem que el català de l'Alguer (també dins un estat hostil com el nostre), vol aconseguir esser una llengua normal a tots els estaments i àmbits.

Férem excursions per l'illa i constatarrem que els sards tampoc s'han escapat

de l'urpa especulativa. Hi ha redols, pocs, però n'hi ha, que estan massivament urbanitzats. Complexos turístics controlats per multinacionals emergeixen, sobretot, per la costa est. El més clar de tots és el que oficialment es diu "la costa Smeralda" i que els sards anomenen "la costa rubata", la costa robada. Consideren que aquest tros de costa ja no és seu. Consideren que els italians, els especuladors, els estrangers, els ho han robat.

El caràcter dels sards és molt tancat i encara ara se'ls veu persones molt primitives, però tenen ben clar que no són ni volen esser italians: "A foras sos italianos".

Sa talaia d'en Rubí

Rectificació

A l'edició del mes passat a la secció *Montuïrers que han deixat petjada* deïem equivocadament que Gaspar Mas "Comelles" era el padri d'en Pep i d'en Joan, quan en realitat sols era conco.

Servei Pensionistes

**Aquest mes
cobri
100.000^{ptes.}
més de
pensió**

Ara, tots els pensionistes que cobren la seva pensió a "la Caixa" participaran en el sorteig* de 500 pensions extraes de 100.000 ptes., que es realitzaran des del mes de febrer fins al mes de juliol de 1994. Si hi resulta afortunat, imagini's tot el que podria fer amb aquestes 100.000 pesetes extraes.

A més, amb la seva pensió a "la Caixa" vostè podrà gaudir d'aquests interessants avantatges:

- Domiciliació gratuïta per cobrar la seva pensió
- Restretes d'una mensualitat
- Màxima rendibilitat per als seus estalvis
- Domiciliació gratuïta de rebuts i control de les seves despeses
- Solucions per pagar menys impostos
- Assurances personals i per a la seva llar, i molts avantatges més.

Vingui a "la Caixa" a domiciliar la seva pensió. Aquest mes, pot cobrar 100.000 ptes. més de pensió.

*El sorteig extraes cada mes. Inicïa el sorteig de sorteig. Els resultats es comunicaran cada mes en les seues oficines.

GIWWAS

Carrer del Pujol, 9

Vine a posar-te en forma

Gimnàstica de manteniment
Gimnàstica rítmica
Aerobic
Judo
Ball de saló
Sala de massatges

Pròximament:
Sala de musculació
Sauna

Informació
Tlf. 64 65 39

15 anys d'ajuntaments democràtics

No hem volgut deixar passar per alt una evocació a l'esdeveniment dels 15 anys de govern municipal en democràcia. La gent major d'edat recordarà que el 3 de març de 1979 hi hagué en el nostre poble, com a tot l'estat espanyol, eleccions per tal que els veïns fossin els que triassin per primera vegada després de la dictadura les persones que havien de constituir el Consistori Municipal.

A Montuïri en foren elegits 5 d'UCD (Gabriel Rossinyol, Miquel Fiol, Joan Verger, José Gacia Ruiz i Antoni Arbona), 3 del PSOE (Mateu Miralles, Josep M^o. Munar i Bartomeu Isbert) i 3 del PSM (Francesc Trobat, Pere Miralles i Joana Jordà). D'entre ells i per majoria de vots sortí Francesc Trobat elegit primer batle de la democràcia, i un i altres prenen possessió del càrrec a la sessió celebrada a la sala d'actes de l'Ajuntament el 19 d'abril del mateix any.

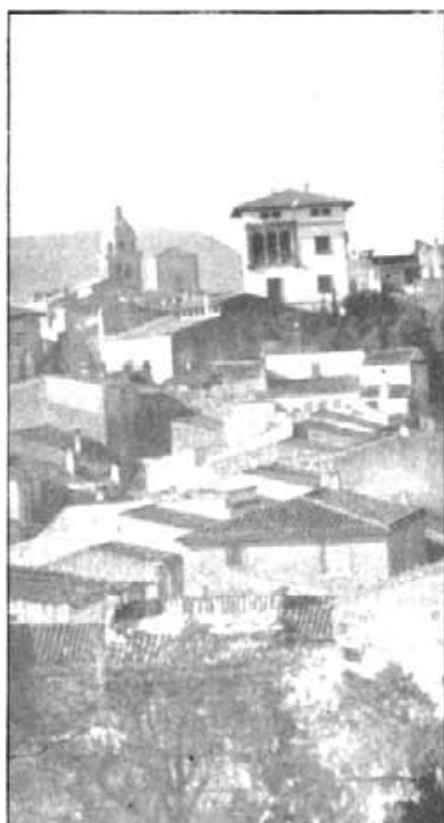
Des d'aleshores ençà un i altre estil de govern regeix el Consistori Municipal. El poble tria d'entre els que es presenten els qui jutja més adequats per regir els destins del municipi, motiu pel qual hem de considerar certa aquella famosa sentència: *Ca-*

da poble té els governants que es mereix.

Sense pretenir jutjar la tasca duta a terme per cada ajuntament al llarg d'aquests quinze anys, hem de convenir, examinat en conjunt, que s'han realitzat bastants millores — culturals, socials, esportives, urbanístiques, recreatives...— encara que no totes les que el poble requereix. Ens volem referir en particular a les de caire cultural: Montuïri necessita que s'atorgui més atenció a les manifestacions de caire cultural, la gent les necessita. El poble també ha de progressar culturalment. A la vila s'hauria de respirar més inquietud per la cultura. Aquest o posteriors ajuntaments democràtics hi haurien de dedicar més esment. Els montuïrers a la llarga ho agrairan.

Mentrestant consideram acceptable la labor municipal, encara que no tan positiva com seria desitjable. Llacunes sempre n'hi haurà i fer-ho satisfactoriament i a gust de tots, és impossible. Esforçar-se en bé del poble i per al poble, sense esperar posteriors compensacions, hauria de ser la constant preocupació dels governants.

O. Arbona

Club Columbòfil Missatger de Montuïri Joan Antoni Miralles, campió social

Si el passat 31 de març en Sebastià Grimalt (de Son Miró) ens va deixar glaçats al comprovar tres coloms des d'Orellana (Badajoz - 750 kms.), els tres únics coloms que vingueren a Montuïri, més sorprenent i grat ha estat el triomf aconseguit pel jovenet soci Joan Antoni Miralles Amengual, el qual, després de realitzar una gran temporada i comprovat els seus coloms des de Baza (Granada - 540 Kms.), per tres cops consecutius, ha aconseguit proclamar-se campió absolut del nostre club. Enhorabona!

La classificació general ha quedat de la següent manera:

- 1 - Joan A. Miralles (243'5 punts)
- 2 - Sebastià Barceló (242'5 punts)
- 3 - Tamdem Mut-Mut (238'5 punts)
- 4 - Sebastià Grimalt (165'5 punts)
- 5 - Francesc Rotger (145'5 punts)
- 6 - Miquel Llaneras (137 punts)
- 7 - Tamdem Martorell-Gomila (62 punts)
- 8 - Andreu Oliver
- 9 - Bartomeu Miralles
- 10 - Joan Bonet

Aquest concurs social ha constat de 6 Eivisses, 5 Alacants (325 kms.), 3 fons (Baza-540 Kms.) i Orellana (Badajoz-750 kms.)

Data històrica

El dia de Pasqua, després de l'encontre de la Mare de Déu amb el Bon Jesús i durant la processó que es va celebrar a continuació, es va sentir una persona que explicava que aquest era l'any que feia 110 des que es fa tal trobada.

Amb això podem deduir que aquesta commemoració, tan entranyable pels montuïrers, començà l'any 1884, i de llavors ençà perdura jubilosament en el nostre poble.

L'home que contava aquesta data històrica, sembla que pertany a la família de Can Socies.

X Diada Automobilística

El passat 4 d'abril, segona festa de Pasqua, tengué lloc la X Diada Automobilística organitzada per la Comissió d'Esports de l'Ajuntament. Hi pengueren part un total de 18 cotxes. La diada constà d'una prova de regularitat i tres proves de velocitat, el matí (dues al Dau i una a l'Hostal); i una altra prova de velocitat, l'horabaixa (al camp de futbol). Després hi hagué una carrera de motos. La classificació final fou aquesta:

- 1- Tòfol Massanet "Parrí" - Llorenç Llull (Son Castanyer).
- 2- Miquel Fullana "Mestret" - Gabriel Ferrando "Gall".
- 3- Pere Oliver - Miquel Oliver (Algaldins).
- 4- Pep Alfredo Hernández - Rafel Fullana "Mestret".
- 5- Pep Barceló "Ginard" - Pep Toni Carralero.

Tractaments fitosanitaris en l'agricultura biològica i la seva utilització

Els tractaments fitosanitaris en agricultura biològica són una mesura complementària en aquells casos en què els errors agronòmics o les condicions agroclimàtiques fan que hi puguin haver problemes de plagues o malalties.

És aconsellable d'establir voreres i bardisses que serveixin de refugi als insectes predadors, així com la sembra de plantes aromàtiques i de flor perquè aquells puguin fer la seva feina.

Tipus i utilització D'origen vegetal

Ortiga (Ortiga urens, ortiga diòtica)

Els millors efectes es produeixen si *recollim la planta en el moment de la floració i l'assecam a l'ombra*. També es pot *utilitzar fresca*, que és la manera més freqüent.

Preparació: 1 kg. de planta fresca/10 l. d'aigua

200 gms. de planta seca/10 l. d'aigua

De fet l'ortiga es pot preparar de tres maneres distintes:

1^a.- Emprivada de dues o tres setmanes. Es dilueix 20 volums, és a dir, amb els 10 l. em podem fer 200. En aquest cas s'utilitza per *estimular el creixement de les plantes*, com adob foliar, *per prevenir el mildiu* i, al principi de la brotació, *contra la clorosi dels fruiters*. Si el diluïm tan sols a 10 volums podem regar les plantes *per estimular el creixement*.

2^a.- Emprivada de 3 ò 4 dies: es dilueix entre 25 l. 50 volums i s'utilitza *contra el poi i l'aranya roja*.

3^a.- Maceració (12 a 24 hores): s'utilitza *contra el poi sense diluir*.

Trampes

Hi ha molts de tipus de trampes. Aquí veurem les més freqüents.

Per mosques

1.- Feromones: atractius sexuals pels mascles.

2.- Hormones de confusió sexual: s'utilitza per a la "polilla" del melicotoner.

3.- "Mosqueros": amb "cebo bubinal" o sulfat biamònic o vinagres en sucre. En aquest cas s'hi pot afegir un insecticida.

4.- Plàstic groc: per a la mosca blanca i els trips de l'hivernacle.

Altres

1.- Plats o teules amb metaldehido pels llimacs i caragols.

Pasta per als arbres

Quan l'arbre és jove té la pell fina, la qual cosa fa que sigui molt sensible al sol i a les gelades. Si aquesta pell es resseca, la saba té dificultat per circular, l'arbre es retarda. També és adient per a les ferides i per rejuvenir els arbres vells.

Preparació: 5 kg. d'argila

3 kg. fems de vaca frescs

1 l. de llet desnatada

1 l. d'emprivada d'ortiga o d'altres plantes

0,5 kg. de cendra

10 l. d'aigua

La consistència ha de ser semblant al "iogurt", així es pinta l'arbre. Aquest preparat es fa servir per banyar les arrels a l'hora de trasplantar l'arbre.

(Continuarà)

Gaspar Socias Mora

ES GRAONS

ELOGIABLE

És digne d'un fort elogi la tasca realitzada pels municipals en impedir i aconseguir que no hi hagués cotxes aparcats per cap dels carrers i places per on passaren les processons del Dijous i Divendres Sant i la de l'Encontre del dia de Pasqua. No n'hi havia ni un.

CENSURABLE

Els forts crits i renou que feien alguns al·lots en el moment de tocar la banda de música enmig de plaça, a la sortida de l'ofici de Pasqua, molestant els orientis i els mateixos músics, mereix una repulsa. I això que els pares d'alguns d'ells eren allà mateix.

La processó del Corpus d'un temps

Cercant arxius de fotografies antigues ens hem trobat amb un grup de vuit d'elles molt valuoses, ja que capten la processó de l'horabaixa del dia del Corpus d'abans de l'any 1930. Aquell dia, de festa grossa, era molta la gent que participava en aquesta manifestació religiosa. En la present foto veim, a més del principi de la processó, així com estava la plaça abans d'haver-hi els fasseres i de la manera com vestien els homes i nins en dia de festa. En publicarem una cada mes i procurarem fer-ne un comentari escaient.

S'ha dit que...

... es graons encara esperen que qualcú es preocupi d'ells i s'adobin així com pertoca. Es dies de sa Setmana Santa se sentiren queixes, sobretot de persones majors, que tenien dificultat per caminar-hi.

... sa plaça, malgrat s'ampliació que es feu fa uns vint-i-cinc anys, encara se podria i s'hauria d'engrandir més. Ara, que a Can "Xorri" és venal, seria s'oportunitat de comprar-ho. S'Ajuntament ho podria fer i després mirar sa millor manera d'aprofitar-ho.

... es van fent ses síquies on s'hi colloquen ses canonades per s'aigua ca-

nalitzada, però no s'hi enterren es cables de s'electricitat ni es de telefònica, que tant desfiguren ses nostres façanes. Per què s'ha perdut aquesta oportunitat?

... un bon grapat de propietaris de ses finques des Son Maiols, a mitjan mes passat estaven tot contents perquè havien guanyat es plet. Ara podran tornar passar pes camí de Mallesherbes; no sols ells, sinó qui vulgui.

... sembla que ses façanes de ses nostres cases estan maleïdes. Per si fos poc sa mala cara que li donen ses antiestètiques xarxes de fils i cables de telèfon i electricitat, s'hi han d'afegir, primer es portellons des comptadors de sa llum i ara es des comptadors d'aigua. On arribarem!

... sa Federació de Pares d'Alumnes

de Mallorca ha demanat an es MEC construir un institut d'ensenyament secundari a un des pobles de sa Mancomunitat des Pla. Es parla d'ubicar-lo a Sineu, hi ha altres pobles que també hi estan interessats, entre ells, Montuïri. Però... s'han fet gestions?

... que hi anaven de decidits es joves músics "tocant panades" pes carrers es dia de Pasqua. Llàstima que no respongués tothom així com pertocaval

... dia primer de maig es futbolistes anaven calçons desfets. A la vila difícilment es repetirà una ebda semblant.

... ara que se cosa política a altres indrets —a nivell nacional i regional— va "a grumellons", a Montuïri sembla que hi ha calma. Segur, però, que no serà sempre així.

En Xerrim

Persones Majors

Excursió

Dia 12 d'abril, 56 persones majors realitzaren una excursió. Anaren primer a Lloseta on visitaren el palau d'Ayamans. Després se'ls feu una demostració comercial en el Poble Espanyol i seguidament anaren a dinar prop del Cap de Regana. L'horabaixa, després d'haver gaudit d'un ball de saló, abans de retornar a Montuïri, foren a Ciutat on visitaren el museu Crecovic. No és per demés dir que tots sortiren admirats de l'extraordinària pintura que s'allotja en aquest recinte.

Inauguració del local social regional

A Ciutat, dia 15 d'abril tengué lloc la inauguració del local social de Persones Majors de la nostra Comunitat a la que hi assistí una representació de l'Associació de Montuïri. Està situat a la Plaça Major.

X Aniversari

Amb una vetlada teatral s'inauguraren dia 30 d'abril els actes commemoratius del X Aniversari de l'Associació de Persones Majors a Montuïri. Es perllongaran fins al 5 de maig, dia en què se celebraran les assemblees ordinària i extraordinària, seguides d'una missa i dinar, actes que ressenyarem en el pròxim

ARA COMENÇA EL MILLOR

**NOU SERVEI
"SA NOSTRA D'OR"**

A "Sa Nostra" hem preparat un servei molt nou i amb multitud d'avantatges verdaderament exclusiu, per a totes aquelles persones que volen viure intensament els millors anys de la seva vida i gaudir de tota la tranquil·litat que proporciona tenir domicilada la pensió a la primera entitat financera de les Balears. Si encara no teniu la pensió domicilada a "Sa Nostra", feu ho aviat. A vos sempre us espera el millor.

**TARGETA
"SA NOSTRA D'OR"**

Una targeta amb què un beneficiari d'importants avantatges i descomptes a establiments comercials, serveis públics, viatges, espectacles i que, si ho voleu, també podrà ser operativa als nostres Cièrrers Automàtics i a la Caixa 6000 i també per fer totes les vostres comptes.

**CLUB
"SA NOSTRA D'OR"**

La targeta "Sa Nostra d'Or" us acredita com a membre de ple dret del nostre Club i us permet de participar en totes les activitats programades en aquest nou servei: excursions, viatges, tornejos, colònies de primavera, exposicions, conferències.

**SORTEIG
"SA NOSTRA D'OR"**

Cada mes realitzarem entre tots els membres del servei "Sa Nostra d'Or" sorteigs de paguts extra de 100.000 i 25.000 Ptas, televisors i color de 14", video, form de micropones i viatges.

Y A MÉS ...

* Tramitació gratuïta dels expedients de jubilació.
* Targeta Visa "Sa Nostra" el primer any.

SA NOSTRA D'OR
Un servei d'or per a gent d'or

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

L'Ajuntament informa

Dades interessants sobre la instal·lació i funcionament de la xarxa d'aigua potable

En aquests moments en què es duu a terme en els carrers de la vila la instal·lació de la xarxa d'aigua potable, amb les inevitables molèsties per a tots els veïns, l'Ajuntament vol informar i recordar sobre els següents punts:

1 - L'empresa *Cadagua* es va fer càrrec del Servei de Proveïment i Sanejament d'Aigua del municipi, d'acord amb l'adjudicació feta pel *Consorci Pla de Mallorca*, al qual pertany el nostre Ajuntament.

2 - El CIM, davant la dificultat dels Ajuntaments i dels usuaris per afrontar costos tan elevats, va atorgar a dit *Consorci* una important ajuda econòmica, la qual contribuirà a les despeses d'execució de les obres i així poder mantenir la tarifa en uns límits acceptables.

3 - De conformitat amb el que estableix el *Consorci* i la resolució de la Comissió de Preus de les Balears (publicat en el BOCAIB núm. 92 de dia 29-7-93), s'acordà autoritzar les noves tarifes del Servei de Subministrament d'aigua i Cànon de Sanejament (publicat en el BOCAIB núm. 34 de dia 19-3-92). Són les següents:

Quota de manteniment: 700 ptes. bimestrals (IVA inclòs).

Quota de consum: 93'78 ptes/m³ (IVA inclòs).

4 - La quota de manteniment té per objecte l'esment, reparació i reposició

de tots els elements que integren les xarxes, depòsits i pous. Ha de ser abonada per tots els qui tenen cosa al poble, tant si consumeixen aigua com no.

5 - La quota de consum es cobrarà únicament als qui utilitzin aigua de la xarxa.

6 - A part d'aquesta tarifes, en els rebuts d'aigua es recaptarà un cànon establert pel Govern Balear, per a la construcció de depuradores.

7 - La quota variable d'aquest cànon és de 24'50 ptes./m³. La quota fixa és diferent segons es tracti d'un establiment hotel·ler, comercial, etc. En el cas de la *tarifa domèstica* són 320 ptes. mensuals. Ambdues quotes corresponents al cànon de sanejament tenen una bonificació o descompte del 50% fins el moment de la posta en servei de l'estació depuradora.

8 - També s'estableixen bonificacions o descomptes del 75% de la quota fixa per vivenda a les unitats familiars on els ingressos anuals no superin el salari mínim interprofessional multiplicat per 1'25.

9 - Tenen dret a l'exempció del cànon les explotacions agrícoles, ramaderes, forestals o mixtes, i també els solars urbans que tenen escomesa, però no tenen comptador o no tenen consum.

10 - En els domicilis on encara no s'hagin fet les obres per a la instal·lació del comptador, convé que tinguin deci-

dit el lloc on el vulguin.

11 - Les reclamacions i suggerències dels veïns permetran superar les dificultats que es puguin produir en el moment inicial i així avançar a fi de poder aconseguir un servei públic essencial, que funcioni a satisfacció de tots.

12 - Per a més informació es poden dirigir a *Cadagua*, carrer Emili Pou, 36. Horari d'oficina: de 9 a 14 h. i de 15'30 a 18'30. Telf. 64 40 04.

Avis

A fi d'evitar possibles malentesos i alleugerar despeses inútils, l'Ajuntament participa als veïns que la recaptació dels impostos sobre contribució executiva corr a càrrec de l'*Empresa de Gestió de Tributs i Imposts de Balears*.

Pe tal motiu s'aconsella als contribuents que tinguin rebuts pendents amb l'Ajuntament, que com més prest millor els liquidin, ja que, cas contrari, es durà a terme per via executiva, amb el corresponent recàrrec.

Ajudes econòmiques

Pels pobles de la
Mancomunitat des Pla

Per haver estat declarada Comarca d'Acció Especial pel Ministeri d'Administracions Públiques, la Mancomunitat des Pla de Mallorca rebrà del Govern central subvencions per valor de 584 milions de pessetes per a un pla que es desenvoluparà en el terme de quatre anys.

D'aquesta quantitat, aproximadament la meitat es destinarà a millora i acondicionament de la carretera de Sineu a Palma i la resta, als ajuntaments, segons uns projectes prèviament presentats.

Pel que fa a Montuïri, es beneficiarà amb 28.650.000 ptes., le quals seran destinades a l'ampliació del cementeri.

La festa des Puig tornà reunir molts de montuïers escampats

Tocar panades

Una altre any els alumnes de l'Escola de Música i joves músics tornaren sortir pel carrer l'horabaixa del dia de Pasqua a tocar panades, amb els instruments. Recuperar tradicions perdudes sempre és afalagador, i si és per proporcionar alegries, encara més.

La canalització d'aigües

Durant tot el mes han continuat les obres obrint s'iques per instal·lar-hi les canals que han de conduir l'aigua potable als domicilis. De moment sembla que fan via i les cobreixen al cap de pocs dies. Esperem que estigui totalment enllestit al terme de 8 mesos, com està estipulat.

La festa des Puig

La tercera festa de Pasqua, enguany dia 5 d'abril, es Puig tornà ser una festa. A les 9 es partia a peu des de plaça i obria la comitiva la banda de música fins a la sortida del poble. A les 11 se celebrà l'Eucaristia a la capella, a la qual predicà el P. Joan Pocoví. Després el ball va entretenir i divertir joves i vells. Molts sortiren a rotle. Uns dinaren allà dalt i altres devallaren a ca seva. Ara bé, la diada de companyonia i de retrobar-se amb gent que fa temps un no veu i que quasi cada any allà hi compareix, fou també un dels al·licients agradables de la jornada.

Un altre accident mortal

A les 9'30 de la nit de dia 13 d'abril passat, Jacint Miralles Noguera "Cinto Moio", de 64 anys, mentre circulava amb un "vespino" per la carretera Palma-Manacor fou atropellat en el quilòmetre 29, entre el Camí Pelut i Sa Cova, per una furgoneta que transitava en el mateix sentit. A conseqüència de l'impacte fou llançat a la cuneta i morí instantàniament, si bé el seu vehicle va romandre davall la furgoneta i hagué d'intervenir la grua per treure-la. Els dos vehicles circulaven en direcció a Palma, però el conductor de la furgoneta va declarar que no havia vist el "vespino".

Acabada la Missa el dia de la festa des Puig, començà el ball de bot, animat per la banda de música, amb participació de gent jove i majors, i en presència de molts d'espectadors

La Coral Mont-Lliri

El 26 de març passat la "Coral Mont-Lliri" va oferir una excel·lent actuació en el restaurant "Es Cantó" organitzat per la confraria Sant Maurici com "Homenatge als nostres majors". Reberen felicitació per *"la nitidez i brillantez del Coro, por la dignidad y respeto que infundieron a lo largo de la ceremonia y por la calidad y categoria humana..."*

Audiovisual i col·loqui sobre l'excursionisme

Els 22 d'abril tengué lloc a la biblioteca municipal un interessant audiovisual i col·loqui sobre l'excursionisme a càrrec de Bartomeu Bonet, monitor de l'escola d'alta muntanya i director de l'Institut d'Inca. L'assistència fou molt nombrosa, sobretot de persones de Montuïri que habitualment participen en l'excursionisme. Es mostraren diapositives de la Serra de Tramuntana i d'escalada. El col·loqui s'allargà bastant de temps.

Patronat de Música

Nova Directiva

Joan Jaume Perelló, nou president

Dia 23 d'abril se celebrà l'assemblea general anual del Patronat de Música.

Després de diverses informacions sobre activitats i economia foren elegits els nous components de la junta directiva. Els quatre més votats foren: Joan Jaume Perelló, Guillem Nicolau, Magdalena Cerdà i Jaume Febrer. Aquests, juntament amb na Magdalena Pizà i en Joan Portell, que continuen, tendran la responsabilitat. El que era president, Miquel Martorell Arbona, ha cessat per haver complert el seu mandat. En el seu lloc fou elegit Joan Jaume Perelló, a qui felicitam efusivament.

Obra teatral

A la Sala Mariana el dissabte 30 d'abril i a benefici de l'Associació de Persones Majors es posà en escena, per aficionats que no eren montuïers, l'obra teatral "Aquí no paga ningú". El públic sortí satisfet de l'espectacle.

Excursió del 1er de Maig

Com ja ve essent costum d'anys anteriors, dia 1er de maig se celebrà una interessant excursió al Port de Sóller. Es visità Son Marroig i es passà per Deià Sóller i Torre Picada. Enguany no hi assistí tanta gent per dos motius: perquè va coincidir amb la fira de Sineu i perquè se celebrà una festa en el camp de futbol, de la qual n'informam a les pàgines d'esports.

Antoni Mesquida, Joan A. Payeres i Joan Barceló

Tres joves il·lusionats, incorporats a les tasques literàries de Bona Pau

Al llarg d'aquest passat hivern un grup de tres joves del nostre poble s'han incorporat a la tasca de *Bona Pau*, ampliant així la nòmina de col·laboradors literaris. Els tres han començat amb il·lusió i amb ganes de deixar constància d'un quefer nou, que podríem dir periodístic.

Per altra part la nostra revista necessita gent jove que vessi aquí les seves inquietuds, que proporcioni un aire més juvenil i més modern en el seu contingut, que no sols continuï la tasca que uns pocs començarem i molts d'altres l'han prosseguida, sinó que, poc a poc, amb perseverància i assiduitat, mitjançant els seus treballs, les pàgines de *Bona Pau* es vegin enriquides amb una saba nova que la faci més acceptable i a gust de tothom.

Antoni Mesquida Llinàs, Joan Antoni Payeres Ramonell i Joan Barceló Cerdà de moment són els tres nous. Deixem que ells mateixos es presentin als nostres lectors.

O. Arbona

Antoni Mesquida Llinàs

Vaig venir al món a Montuïri l'11 de desembre de 1975 i em posaren per nom Antoni Mesquida Llinàs. De ben petit, concretament als dos anys (això era perquè havia nascut a final d'any), vaig començar a anar a Ca Ses Monges i allà vaig aprendre a llegir i a escriure. Als cinc anys ja vaig cursar primer d'EGB. Aleshores els vuit anys em semblaven infinits; però ara que ho pens, pareix que passaren volant, i a més foren uns anys meravellosos.

El juny del 89 vaig acabar vuitè i el mes d'octubre del mateix any vaig començar primer de BUP, a Lluçmajor. Allà les coses canviaren, tot era diferent: gent nova, nous amics, nous professors... o sia un món diferent. I ja a l'octubre del 92 iniciava COU, el darrer any que cursaria a Lluçmajor. Una vegada superat aquest i també les proves d'accés a la Universitat, el passat mes d'octubre vaig començar la carrera estudiant Direcció i Administració d'Empreses a la Universitat de les Illes Balears.

Per altra banda i com activitats extra-

Antoni Mesquida
Estudiant de Direcció i
Administració d'Empreses,
havia col·laborat amb
"Ràdio Murta"

Joan A. Payeres
Pràctic de la Conselleria
d'Obres Públiques, disposat
a adquirir experiència literària
i fer alguna cosa de profit

Joan Barceló
Cursa els estudis de Filologia
Catalana, de nin fou destacat
atleta. Ara li agrada escriure
i llegir en poesia

escolars vaig col·laborar amb "Ràdio Murta" fent diversos programes infantils, de música i el darrer que vaig realitzar va ser un d'entrevistes a personatges coneguts del poble. També em vaig iniciar a la música estudiant solfeig; fins i tot vaig tocar la caixa a la banda de música, però llavors ho vaig deixar.

L'any 91 i 92 es va tornar posar en marxa el Club d'Esplai de Montuïri on hi vaig col·laborar com a monitor en les activitats que es desenvolupaven.

Antoni Mesquida Llinàs

Joan A. Payeres Ramonell

El meu nom és Joan Antoni Payeres Ramonell. Tenc deu anys. Vaig néixer dia 4 de setembre de 1974. Per tant ja podeu veure que vaig fer passar un bon estiu a ma mare abans de venir al món. Quina calorada li vaig fer passar! Així i tot no em consider gaire "crevós".

Vaig treure el Graduat Escolar al Col·legi de Montuïri. El meu curs va ser un dels que varen començar a aprendre en català. D'aquí em ve que preferí escriure en la nostra llengua. És més fàcil i més clar. Possiblement aquesta hagi estat una de les raons per fitxar per *Bona Pau*.

De Montuïri vaig "botir" a Sa Pobla per instruir-me en l'agricultura. Allà vaig treure el títol de tècnic auxiliar,

després d'haver aprovat el segon curs de Formació Professional de Primer Grau. Quina brusca em va pegar per anar a Sa Pobla i trencar-me el cap amb uns estudis de fora vila! Sempre m'ha agradat estar en contacte amb la natura. No volia estar tancat. Així de car: dins una oficina m'hagués mort.

Actualment som un dels treballadors més joves d'Obres Públiques; en realitat el més jove de tots. Bé, el nom tècnic seria "Pràctic de la Conselleria d'Obres Públiques i Ordenació del Territori". Déu n'hi do, quin nom tan llarg!

Em vaig decidir a escriure a la revista *Bona Pau* per matar les hores lliures i fer alguna cosa més de profit. Això m'ha permès de conèixer més i millor gent de la vila. M'interessava, d'altra banda, no deixar arraconades les lletres que vaig aprendre. D'aquesta manera faig actuar la part física del meu cos durant el matí i, a altres moments, la part intel·lectual. Crec que es tracta d'una bona experiència de la qual jo en som el més beneficiat. Animaria altres persones a fer-ho, també.

He volgut començar pel món de l'esport per dos motius: Primer, perquè és un dels meus hobbies i, l'altre, perquè redactar una entrevista esdevé més fàcil i, per començar, trob que ja n'hi ha prou.

J. A. Payeres

(Continua a la pàgina següent)

Joan Barceló Cerdà

El meu nom és Joan Barceló Cerdà i la meua data de naixement, el 8 d'octubre de 1974.

Els meus estudis d'EGB els vaig realitzar a Montuiri, en el Col·legi Públic "Joan Mas i Verd". Després vaig cursar a Lluçmajor, a l'Institut "Pere de Son Gall", quatre anys: dos de REM (Reforma d'Ensenyament Mitjà) i dos de Batxiller Lingüístic.

Una vegada haver acabat el batxiller em vaig matricular a la Universitat de la Illes Balears per cursar els estudis de Filologia Catalana. Actualment és el segon any universitari d'aquesta especialitat.

Personalment em defineixo com una persona més aviat introvertida, sensible i jovial. El meu caràcter s'adiu a la llibertat, a la creació artística i a l'harmonia entre l'home i la natura. Som un ser tranquil però tens quan enfront els moments difícils. M'encanta contemplar la gent fent el seu ritme de la vida. Som observador, imaginatiu i inquiet. En l'aspecte més extrapersonal vull dir que em fascina tota mena d'esport, d'art i de cultura.

En l'àmbit esportiu el meu deler té un nom: l'atletisme. Des dels 7 ò 8 anys he estat un fidel practicant de la cursa popular. Les victòries que aconseguia aleshores, més que ara, i els trofeus guanyats endemig dels èxits insulars en cros i pista, constitueixen un vestigi indeleble com humil esportista ambiciós. Ara, atansat de lesions de tots costats, intent, amb més cor que esment, tornar a ser un amic del córrer.

El meu pare, ara més que el meu germà, és l'ombra protagonista del sacrifici i de l'èxit esportiu i humà de la nostra llar.

El futbol i el futbet, el bàsquet i el ciclisme formarien el grup d'esports, a més de l'atletisme, que més m'agraden.

M'encanta escriure i llegir i fer-ho en l'art de la poesia. Admir Josep Carner i Joan Maragall, i especialment l'obra poètica de Salvat-Papasseit. I en el camp de la música m'estimula tot tipus de ritme i lletra actual, modern. Ressaltaria com a ídols els grups "El último de la fila" i "Sau" (Reconec que som un ignorant en la música, sobretot en l'estrangera).

La meua jovialitat, esmentada primerament, m'ha fet ser un amic dels acudits i de les anècdotes. Em fascina el misteri i la natura, la ciència i l'amor.

Joan Barceló Cerdà

Quedarem eixuts

El passat 22 de març se celebrà el dia mundial de l'aigua, motiu pel qual la televisió ens oferí un reportatge donant-nos a conèixer la importància que té l'aigua per a la vida del nostre planeta, ja que a tot ser vivent li és imprescindible per poder viure i és insubstituïble.

Dit reportatge ens explicava com les garrigues i demés arbres per mor de branques baixes, fullaca, arrels, restes de vegetació, arbusts petits i altres herbes, impedeixen que l'aigua, quan plou, corri superficialment, no es facin torrenteres, s'eviti l'erosió i d'aquesta manera la terra l'absorbeixi com si fos una esponja. Després, poc a poc, s'infiltra per endins i per això surten fonts i rierols, es regeneren els aqüífers subterranis, dels quals, després, mitjançant pous o perforacions, la captam i empram per a les nostres necessitats; mentre que allà on no hi ha vegetació, plou més clares vegades i quan o fa és en forma de tempesta, fa torrentada i arrossega la terra cap allà on fa baix o a la mar.

Referent a Mallorca el cas és preocupant. Tenim una mina d'aigua i molta és salada, amb un grau de salinitat superior al permès i un consum per habitant molt alt; tan és així, que el Govern Balear ha estat fent una campanya publicitària advertint als ciutadans que en tenim poca i que l'hem d'estalviar; que si ara la tudam potser demà no en tinguem abastament. Sembla, però, que no feim cas de tals advertències i en gastam molta. I si afegim que augmenta el turisme, que de cada dia es fan més urbanitzacions, més piscines, més cambres de bany, i en els pobles s'instal·len canonades per dur l'aigua a cada casa, lluny d'estalviar-ne, se'n gastarà més.

Com és lògic, les nostres autoritats estan preocupades i volen resoldre aquest greu problema. Sembla que en volen dur amb vaixells procedent de l'Ebre i que es construirà una potabilitzadora a la mar, però encara no es fa. El que sí ja han construït –i això preocupa als pagesos– és la canalització de l'aigua de Sa Marineta de Llubí cap a Ciutat i altres llocs turístics, i amb tota seguretat els pous i forats del voltant romandran afectats. Sabem que quantes més extraccions d'aigua es facin, més llarg serà el radi d'acció; i essent Mallorca petita, pot arribar a afectar tota l'illa, donat que la

Han començat les obres per a la canalització d'aigua potable. Els aqüífers subterranis encara disminuiran

terra és semblant a una esponja que si la premem s'eixuga i per tornar agafar l'aigua l'hem de banyar. En aquest cas ha de ploure, i des d'uns quants d'anys ençà plou poc.

Com que Ciutat, hotels i altres indústries no poden quedar sense aigua, temem que no en tinguin abastament la volen restringir, i si ve el cas, expropiar la que s'empra per regar; i si això es fa perjudicarà seriosament l'agricultura.

Confiem que no ho facin i que abans de deixar la pagesia eixuta, s'ho pensin molt, ja que regar és necessari, perquè allà on es rega, tant si són horts de verdures com arbres fruiters, especialment tarongers i llimoneres, hi ha verdor i humitat. A més, allà on està regat, quan plou, és més bo d'amarar i molta part de l'aigua que s'ha emprat per regar, retorna als aqüífers; però si es fan extraccions grosses d'aigua sense tornar-la a la terra en forma de rec, l'esponja s'eixuga, tot el terreny és més sec i, a conseqüència d'això, les garrigues i demés arbrats ho passaran malament per falta d'humitat.

Sabem que amb el conreu de secà no es treuen diners. Amb el que es pot guanyar unes pessetes és amb el reguiu, i si s'enduen l'aigua o ens priven de regar aconseguiran arrancar-nos la poca cosa que ens queda del camp. D'aquesta manera els terrenys romandran secs i els pagesos, amb les butxaques eixutes.

Sion Nicolau

Gabriel Mayol Miralles "Silis"

De nin fou escolanet i s'havia d'aixecar cada dia abans de les cinc del matí

Quan era jove duia bastant activitat, segons anirem veient al llarg d'aquesta entrevista, però actualment s'ha calmat el seu temperament i ara és més reposat i tranquil. Volem dir que a la seva edat, de retorn de moltes coses, està agafant la vida amb una certa filosofia. És el tipus d'home que s'estima més escoltar, però quan li hem tocat uns anys de la seva vida, dignes de ser recordats, conta i no acaba.

Hem de fer constar, mentrestant, que les aparences enganen. Aquí on penses trobar una persona gris, sense res que contar-te, et trobes de cop amb un personatge que té molt per relatar, infinitat de coses i fets que atanyen a la vida passada del nostre poble. És el cas del nostre entrevistat, en Gabriel Mayol Miralles "Silis". Aquí només transcriurem una mínima part del que ens ha contat. L'espai no dona per a més.

Nasqué a Montuiri el 9 d'agost de 1917. El 15 de febrer de 1941 es casà amb na Joana Aina Mayol Bauzà. És una de les poques persones del nostre poble que no s'ha dedicat a l'agricultura com a mitjà de vida.

Devora ell, fent punt de ganxet, la seva dona —na Joana Aina—, la qual esporàdicament pren part a la conversa.

—Sabem, Biel, que el teu ofici fou el de fuster. Qui fou el teu primer mestre?

—Des de nin vaig començar a fer feina de fuster amb el meu germà major Guillem, a qui ja li féreu una entrevista pel febrer de 1991. Però abans vaig tenir un altre ofici —diu rient—: vaig ésser escolanet.

Aquí ens tiram de ple dins el tema, enredant-nos i parlant d'un temps i uns costums que molts del nostre joves no han conegut.

—Per què no ens expliques un poquet les ocupacions dels escolanets i l'ambient en què es movien?

Es frega un poquet les mans, una contra l'altra, les quals deixen sentir un renou de pergami vell i sec, mentre amb mitja rialla a la boca comença la seva narració.

L'amo en Biel "Silis" enyora de seva joventut

—Per ésser escolanet —diu en Biel— abans havies d'estar a prova un cert temps. No hi entrava qui volia. Per començar a les quatre o a les cinc del matí, segons l'època de l'any, havies de ser a l'església cada dia. Érem quatre escolanets, el primer que arribava a l'església estava lliure de feina tot el dia. Els altres tres eren els encarregats de servir les misses i fer les altres feines que els manava l'escolà, l'amo en Sion.

—Recordes qui eren els altres escolanets?

—En Joan "Ferrericó", En Baltasar "Putxo" i en Toni "Pelut".

—Bé, i que havíeu de servir moltes misses?

—Clar que sí! Mira: a més d'haver-hi el rector, don Gori, i dos vicaris, hi havia els capellans montuïrers, que estant al poble deien missa cada dia.

—Ens podries dir el nom d'aquests capellans?

—Et podria dir fins i tot on vivien. Eren el capellà "Boivàs" que, així com els altres, qualche vegada, poques, ens donaven una peça de dos o de quatre, després de servir missa, ell no ens donava res. El capellà de Son Mojà, don Mateu, que també era l'organista; el capellà de Cas Puig; el capellà "Xigala" i don Bernat "Fraret". Hi havia un homonet molt es-

pecial que li deien "s'hermano Amengual", el qual se'n cuidava de manjar a l'orgue.

—Quines obligacions o feines tenien més els escolanets?

—A més de servir les misses, com he dit, tenir la sagristia neta i ordenada, i també l'església. L'escolà, en aquest punt, era molt exigent. Cada dia, de bon matí, quan encara feia fosca, havíem de tocar la campana anunciant la missa primera, un senyal que també servia per espavilar la gent que anava al camp i que no podia perdre temps. Tocàvem l'ofici a les vuit. A les dotze tocàvem migdia; a les dues, vespres, i a posta de sol tocàvem l'Ave Maria. Com és natural, també tocàvem les campanes a les vuit del matí, després de tocar l'ofici, o a les dues de l'horabaixa quan hi havia un difunt. Tocàvem també, com ara, per anunciar el funeral i, poc abans de sortir, tornàvem ésser a les campanes. No t'he de dir res dels dies de festa o diumenges, i sobretot el dia de Tots Sants o el dia dels Morts: era immensa la feina que teníem amb les campanes i els servicis religiosos. A vegades havia de venir a ajudar a l'escolà l'amo en "Canet", el pare de l'amo en Tomeu "Canet", mort fa poc. No podíem dormir-nos.

—He sentit dir que l'escolà us feia anar vius.

—A vegades es perdia qualche betcollada, i tots anàvem ulls espolsats. Com que el poble era més gran que ara i les famílies tenien més infants, pels carrers i per la plaça els diumenges veies més al·lots que no veus ara, perquè els dies feiners estava desert, tothom era a fora vila. Bé, idè: en certes ocasions els graons estaven plens de nins i al·lots del poble que jugàvem amb qualche escolanet que esperava el seu torn de feina a l'església. Quan el trull i el renou es feien insuportables, venia l'escolà i als escolanets ens arribava —si podia— unes quantes clotellades i ens feia entrar a l'església. A vegades coincidí amb el saig, que també pujava als graons, corretja en mà, repartint llenya dins tota aquella gemació d'al·lots que feien una cridada mentre jugaven. Aleshores, en manco

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

d'un minut els graons havien romàs deserts i silenciosos.

En Biel aquí no pot contenir les rialles, les quals ens contagiaven, tenint en compte que l'autor de l'entrevista també, en certes ocasions, hagué de córrer davant la corretja implacable del saig. Temps inoblidables!

–Digues-nos, Biel, parlant de campanyes: no hi havia un senyal especial quan duïen la comunió o l'extremunció a algun malalt greu?

–Ara que ho dius... de l'extremunció no en tenc record, però sí, de quan s'avisava mitjançant la campana, que duïen el combregar a un malalt greu. Solíem tocar, era un avís al feligresos, solament amb el batall, sense voltejar la campana: nou tocs fermes i espaiats quan es tractava d'una dona, i dotze, quan era un home.

Quan arribam aquí ens crida l'atenció la seva dona.

–Es que també un temps feien les coses d'una altra manera; per exemple els difunts, tots, els passaven per davant l'església.

Ens enredam quan en Biel conta tot el ceremonial d'un temps, en què es feia l'acompanyament i funeral d'un difunt. I preguntam tot d'una:

–Quin era el vostre sou d'escolanets?

–Segons. Entre deu i quinze pessetes al mes... I ara que la meua dona ha parlat de difunts t'he de dir una cosa que tal volta no saps: Quan va morir don Miquel Ferrando, el metge, el dugueren al cementeri per enterrar-lo el sendemà. Familiars i amics anaren a vetllar-lo el vespre, com era costum. Feren o posaren foc arran del lladoner i quedà un buit negre a la soca, per on hi podia passar un garbell, però el gegant resistí la ferida. Si qualcú s'hi fixa actualment, encara veurà un senyal com les dues mans, al qual, l'arbre, tan vigorós com és, va tapant i regenerant.

–Parlant d'un tema lúgubre, i aquesta és la darrera pregunta, ja que essent fuster la sabràs: de quina fusta feien els baülts?

–De figuera, perquè era molt barata, i forrats de tela negra, com és natural. No saps les vegades que em vaig haver d'aixecar a la una o a les dues de la nit per fer un baül!

En Biel "Silis" pels anys trenta fou jugador de futbol i durant el "Moviment" hagué d'anar al front de batalla

–Punt i part. Feres el servei militar?

–I ben complit! Saps que és de bo! Jo havia sortit del servei per pare seixantí, però estallà el Moviment i em feren entregar a files. Vaig estar a Artà i a Manacor...

–Anares al front de guerra? –l'interrompem–.

–Ara ve això. De Manacor, un dia, dins el tren i cap al moll. Embarcàrem a Palma i desembarcàrem a Vinaroz. Les tropes nacionalistes ja havien tallat l'Espanya republicana en dos troços i arribat a la Mediterrània, però els republicans havien travessat el riu Ebre, i allà ens dugueren. Un infern. Els soldats ens ficàvem dins les enclotxes de les roques i les depressions del terreny, mentre les bales siulaven i l'artilleria dels republicans i dels nacionals feia passar els seus projectils per damunt nosaltres, al temps que una part d'ells ens cercava també amb els seus disparats. Els clots que feien els projectils tenien catorze passes d'ample. Un any de front a l'Ebre.

Al cap d'una estona continua.

–Aclarida la situació de l'Ebre ens posam dins el tren i cap a Córdoba, a Peñarroya. Els projectils de l'artilleria republicana queien per tot arreu quan arribàrem a l'estació. Aquest vespre vaig dormir, si es pot dir així, damunt unes branques d'alzina perquè l'aigua corria per davall nosaltres, a l'aire lliure i plovent.

No Joana Aina –la seva dona– havia deixat el ganxet i l'escoltava donant la impressió que se n'adonava per primera vegada. Mentrestant el qui escriu estava atent sense emetre cap comentari. En Biel continua:

–Al sector que ens havien traslladat, al front, estava estacionat. Entre altres érem el sergent Matas, don Melcior, que va estar de mestre a Montuïri, en Biel Tomàs, en Sion "Volland", en Biel del Molí d'en Gospet, i jo. El mal temps era constant i férem un barracot; però un dia va ploure tant que ens esbucà l'habitacle. Tot el nostre armament va romandre enterrat, davall les escombraries i quasi ens aglapí a nosaltres. Acabà la guerra i encara estàrem un cert temps per allà. Hi

havia tanta fam que un agricultor del nostre entorn, fent grans sacrificis, adquirí unes poques patates i les sembrà. El mateix dia qualcú les hi desenterrà i se les endugué.

Respiram fons i anam a una altra pregunta.

–Com passes el temps, ara?

Contesta la seva dona.

–Els dies feiners partim amb el carretet cap a Son Rubí o Sa Mata a passar un poc el temps. Els diumenges anam amb la família a missa i miram un poc la televisió.

–Si no recordam malament, quan érem nins t'hem vist jugar a futbol...

Ens interromp. El seus ulls tenen més vida quan contesta.

–Quins temps, aquells! era l'època que també jugaven en Joan de Pola i en Miquel, en Pep Sampol, don Bartomeu Ferrando, en Toni de Mianes... jo jugava d'extrem dret.

–Què enyores d'aquell temps?

La seva dona aixeca el cap de la feina del ganxet. En Biel, amb els ulls, mirant enfora, travessa el temps tornant enrera.

–Quan penses en la teva joventut ho enyores tot. Llavors no érem tan viciats com avui. Record que fent el servei a Artà, el dissabte venia amb la bicicleta i el sendemà dematí, també amb bicicleta, partia a veure l'al-lota, que era a aplegar oliva a Ses Cases Noves, entre Deià i Valldemossa. El vespre tornava esser a Montuïri.

–Què opines del temps actual?

–Es viu molt bé, molt millor que abans... però quan surt al camp i veig les voreres, que de cada dia tornen més grosses i brutes, el poc esment que es té a fora vila en comparació d'altre temps, no sé que em pega. I això que no ha estat mai el meu ofici.

Hem parlat amb en Biel del passat; d'uns temps que no tornaran, però que feim reviure, recordant-los dins l'enyorança. No oblidem, mentrestant, que el passat és la base on s'hi assenta la història del futur.

Miquel Martorell Arbona

Gaspar Mas Miralles "Ballester"

Gerent de la Cooperativa Agrícola de Montuïri, conta un poc la història, situació actual i l'activitat que duen a terme

El passat mes de desembre, es va complir el 44è. aniversari de la fundació de la Cooperativa Agrícola de Montuïri, la qual, en la primera etapa de la seva vida, prengué el nom de "Cooperativa Agrícola Catòlica Montuirense".

El seu funcionament ha estat interromput al llarg d'aquest quasi mig segle d'existència. Actualment, arreu d'una ampliació de capital feta l'anys 1990, ha romàs quatre anys sense interrupcions.

Ara anomenada Societat Cooperativa Agrícola de Montuïri, es administra p'en Gaspar Mas Miralles "Ballester", de 29 anys, al qual l'hi dedicam aquesta entrevista per conèixer el funcionament de la Cooperativa. Una entitat que sens dubte aquesta haurà sofert múltiples variacions d'així com era quan es fundà, maquinària, junta directiva... de tot això i de la situació actual ens parla en Gaspar.

-Per començar Gaspar, ens podries contar un poc la història de la Cooperativa?

-La Cooperativa va ésser fundada el 22 de desembre de l'any 1949. En els primers compassos de la seva existència va adoptar el nom de "Cooperativa Agrícola Catòlica Montuirense", i la junta directiva inicial estava formada per en Rafel Bauzà Socias com a president, el càrrec de secretari era ocupat p'en Damià Aloi Manera, el tresorer era en Mateu Miralles Jordà i entre els vocals hi havia en Tomeu Lladó Noguera, en Rafel Miralles Ribas, en Joan Verger Socias, en Mateu Jordà Mateu i en Joan Rossinyol Verger. Des d'aquell moment la cooperativa ha estat oberta al públic, això sí, de forma interrompuda. Ara, en aquesta nova etapa, pareix que les coses van bé, i esperam que continuï així.

-I quina és l'actual junta directiva?

-L'actual està composta p'en Miquel Mascaró Amengual com a president, el secretari és en Joan Mesquida Miralles, el tresorer, en Toni Alcover Jordà i els vocals són en Jaume Alcover Amengual, en Joan Mesquida Pocoví, en Gaspar Miralles Sastre, en Joan Mas Martorell,

En Gaspar Mas no creu que a Montuïri la terra estigui completament cremada per l'abús en la utilització de productes químics

en Pere Miralles Roca i en Miquel Verd i com a gerent en Gaspar Mas Miralles, que som jo.

-Ara ja fa quatre anys de la reobertura de la Cooperativa i també que tu hi fas feina, com va ésser que començares a treballar-hi?

-Com has dit fa quatre anys es va reprendre l'activitat amb una capitalització, que l'aportaren 33 socis dels 200 que hi havia. La quantitat aportada per aquests socis també ens la donava la Comunitat Europea; era un bon moment per tornar a invertir amb força. Amb aquests doblers vàrem poder pagar els deutes, que eren tot crèdits bancaris i l'any 90 vàrem començar de zero. El primer any hi va haver perjudicis, però els tres darrers, hi ha hagut un benefici cada pic major. Però per fer aquesta capitalització la Comunitat Europea posava per condició que la Cooperativa havia d'estar oberta a tothom o sigui a socis i a tercers.

-Quina política duu la Comunitat Europea?

-Crec que per part de la Comunitat Europea se intenta fer una política agrària de finestres obertes.

-Quan i com començares com a gerent?

-Amb la iniciació d'aquesta nova etapa, com és lògic, s'havia de menester una persona que es cuidàs, hem proposat en la feina a mi, i jo encantat la vaig acceptar.

-Quines millores creus que s'han introduït en aquests darrers 4 anys?

-En primer lloc, i crec que és el més important, és que la Cooperativa ha pogut romandre en funcionament tot aquest temps. Per altra banda s'ha informatitzat tot el que es refereix a documents, comptabilitat, factures, albarans... També hem posat un fax i la darrera inversió important en maquinària que s'ha fet ha estat la instal·lació d'una bàscula de 70 tones.

-Heu organitzat activitats?

-Pel que es refereix a activitats organitzades per la Cooperativa, a través de l'UCABAL s'han fet cursos, jornades de bestiar, jornades d'ametles; s'han organitzat viatges culturals ortofrutícoles a Canàries i ha València; també s'organitzà un viatge per conèixer les estructures de les cooperatives d'Extremadura; això bàsicament destinat a socis. Creim que val més una visita cultural que mil reunions que puguem fer.

-Quina és l'activitat principal de la Cooperativa, Gaspar?

-Principalment compram i venem productes agraris; el que compram més són cereals, carn, ametles i garroves, i a la venda tenim pinsos, adobs, fitosanitaris i llavors entre d'altres. Per altra banda donam serveis, com per exemple la tramitació dels cultius herbacis, assessorat per s'UCABAL, organitzam visites culturals...

-Ara que has anomenat l'UCABAL sabem que existeixen diferents agrupacions de cooperatives agrícoles. Ens podries explicar dins quin engranatge, per dir-ho de qualque manera, es troba la Cooperativa de Montuïri?

-Existeixen les cooperatives de primer grau, com són, per exemple, la de Porres, Sant Joan, Algaida, Sineu, com la de

Montuiri mateix... són les cooperatives dels pobles, que en total són 18. Totes aquestes formen una cooperativa de segon grau, on cada cooperativa hi té la seva representació. La idea és que tot funcioni a nivell de la cooperativa de segon grau. Per altra banda hi ha la Unió de Cooperatives Agrícoles de les Balears, més coneguda per l'UCABAL. Aquesta està formada per cooperatives agrícoles de totes les illes Balears, tant de Mallorca com de Menorca o Eivissa, on s'hi inclouen cooperatives de primer i de segon grau. La de Montuiri pertany a l'UCABAL.

-Al llarg de l'any la feina és constant o varia segons l'època?

-Es pot dir que a la Cooperativa hi ha dues èpoques de feina ben diferenciades. Una de compra de productes als pagesos que inclou els mesos de juny, juliol i agost, per a la compra de cereals. I els mesos de setembre i octubre per a la compra d'ametles i garroves. La segona època la comprenen els mesos d'octubre, novembre, desembre, gener, febrer i març. Durant aquesta segona època principalment venem adobs, llavors... als pagesos i l'entrada de productes agraris pràcticament és nul. Després hi ha el mes d'abril i el de maig que és quan la feina baixa un poc; es pot dir que són unes petites vacances, encara que la Cooperativa està oberta.

-Actualment i de cada pic més s'estan posant de moda mètodes agrícoles alternatius a la utilització de productes químics, un exemple n'és l'agricultura biològica. Creus que amb la implantació cada cop més nombrosa d'aquestes metodologies la venda de productes químics s'ha vist amenaçada?

-No, la venda d'adobs, herbicides... fins ara s'ha mantingut, encara que crec això sigui tirar-se pedres damunt sa pròpia teulada, s'hauria d'anar a menys. Ara el pagès, com més va ha de conrear més terres, per això i per falta de temps ha hagut de recórrer a la utilització de productes químics. Llavors hi ha una agricultura paral·lela, no professional, que els qui la practiquen ho fan com a "hobby". Aquests sí que crec que haurien d'utilitzar mètodes tradicionals i limitar al màxim la utilització d'aquests tipus de productes. Ara que així hi tot no crec que a Montuiri arribem a l'extrem que han arribat a llocs com a Sa Pobla, on la terra es pot dir que està completa-

El Ministre d'Educació i Ciència tindrà en compte el Pla de Noves Infraestructures i la seva dotació econòmica en el traspàs de les competències universitàries

El Conseller de Cultura, Educació i Esports, Bartomeu Rotger, i el Ministre d'Educació i Ciència, Gustavo Pérez Parterra, amb els Secretaris d'Estat de l'Administració Central

El passat 7 de Febrer es reuniren a Madrid Bartomeu Rotger Amengual, Conseller de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear i el Ministre d'Educació i Ciència, Gustavo Suárez Parterra per tal de tractar sobre la necessitat de dotar a la Universitat de les Illes de noves infraestructures, modernitzar-les i adequar-les a les exigències actuals, així com la possibilitat que el Govern Balear assumeixi la totalitat de les competències educatives l'any 1997. Per altra part la Conselleria ha sol·licitat al Ministeri el finançament d'un pla de noves infraestructures, el que suposa l'increment del pressupost destinat a la nostra universitat en 3.000 milions sobre el pressupost actual.

ment cremada per l'abús en la utilització de productes químics.

Com s'haurà pogut comprovar, la Cooperativa Agrícola de Montuiri es va modernitzant constantment i és que sense unes bones estructures organitzatives és quasi impossible poder competir en un mercat tant difícil com és l'agrícola. Sens dubte la implantació de noves tecnologies i maquinària permetrà a la

Es té previst dur a terme altres millores i inversions en infraestructures, no obstant el traspàs de les competències de la resta del sistema educatiu es durà a terme entre 1996 i 1999.

Segons Bartomeu Rotger, la nostra Comunitat Autònoma gaudirà de la totalitat de les competències educatives l'any 1996 i com a màxim el 97, si existeix acord entre les administracions central i autonòmica.

La constitució de una unitat pont de transferències, la confecció del mapa escolar, la formació del professorat, l'elaboració d'un projecte educatiu propi especialment adaptat a la llengua, cultura i medi ambient de les Illes Balears, foren altres del temes tractats en aquesta reunió.

Cooperativa més facilitat a l'hora de realitzar la seva tasca. Per altra banda amb l'entrada a formar part de la CEE i amb l'actual intent de liberalitzar el comerç internacional amb les rondes de negociacions del GATT, els nostres productes de cada pic es veuen més obligats a millorar per tal de poder competir amb els altres que venen de fora.

Antoni Mesquida Llinàs

Margalida Garau Martorell "Prats"

Una de les persones que proporciona flors per adornar l'església. Totes les cultiva pels altres

Des de sempre la nostra església parroquial ha gaudit de tota classe de plantes i flors que l'adornen, sobretot el dies de més solemnitat. Si moltes vegades s'ha dit que el temple és la casa de tots, també d'una o altra manera s'hi ha de participar en fer-la tan acollidora com sia possible.

Temps enrera eren generalment les monges les encarregades de procurar que totes les coses estassin en el seu punt i no hi mancàs res, però ara són les persones de la feligresia les que s'encarreguen de la seva ornamentació.

En les passades solemnitats de Setmana Santa i Pasqua de Resurrecció el nostre temple apareixia guarnit amb un bons rams de flors que adornaven l'Altar Major. Ho comentàvem i ens indicaren que na Margalida Garau Martorell "Prats" —una dona viuda que viu en el carrer del Pare Antoni Martorell— des de feia temps, cada any aportava desinteressadament bona part de les flors, encara que també altres persones col·laboren en aquesta tasca.

—Diria —diu na Margalida— que fa 15 anys bons que duc les flors a l'església per les festes de Pasqua. Abans, quan hi havia les monges, també en duia. No sé per què vaig agafar aquesta dèria.

—A què ve això?

—Pas molt de gust de cultivar les flors i després, de donar-les. A ca nostra no n'he entrada cap ni una.

—On les sembres?

—A un petit corral que tenc a darrera ca meva. Enguany en vaig sembrar també a Can Moio perquè el meu corral em resultava petit. Com que fa tants d'anys que les sembr en el mateix redolet, ja no se n'hi volen fer més: ja no van tan bones com els primers anys.

—Aproximadament, quina quantitat de flors fas?

—És molt difícil de sospesar. En faig una paradeta.

—Sols n'hi dus per a la Setmana Santa?

—Si dispós de flors, també n'hi duc en altres ocasions. Per Sant Bartomeu, des de fa molts d'anys, no hi manca la meua alfabaguera.

—Molts d'anys, quants són?

—D'ençà que començaren a actuar el cossiers que ara s'han retirat, entre els que hi havia el meu fiol, en Joan Rigo "Muix"; ja que a ca seva tenien poca terra disponible, jo feia les alfabegueres per als cossiers. I essent que un any les tenguérem tan gosses, vaig decidir dur-ne a l'església. Estaven sembrades en terra, però les vaig posar dins un cossioll i d'aquesta manera el dia de Sant Bartomeu varen lluir d'allò millor. Fou una alfabaguera preciosa!

El cap d'una estona encara afegeix:

—Si ara no n'hi duia, no sé que em passaria. Ho consider com una necessitat, tant per les festes de Pasqua com per les de Sant Bartomeu.

—Quan les sembres?

—A la fi d'octubre, ja que convé que les francesilles, per anar bé, han d'haver nascut per Tots Sants. Així, per Pasqua, estan ben florides.

—Què hi dus, tu?

—Francesilles de tots colors i lliris d'aigua. Enguany, d'aquests n'hi vaig poder dur un manat molt gros. Els lliris eren molt alts, algun d'ells de més d'un metre. Tots són fets en el corral de ca meua.

—No hi dus altres classes de flors?

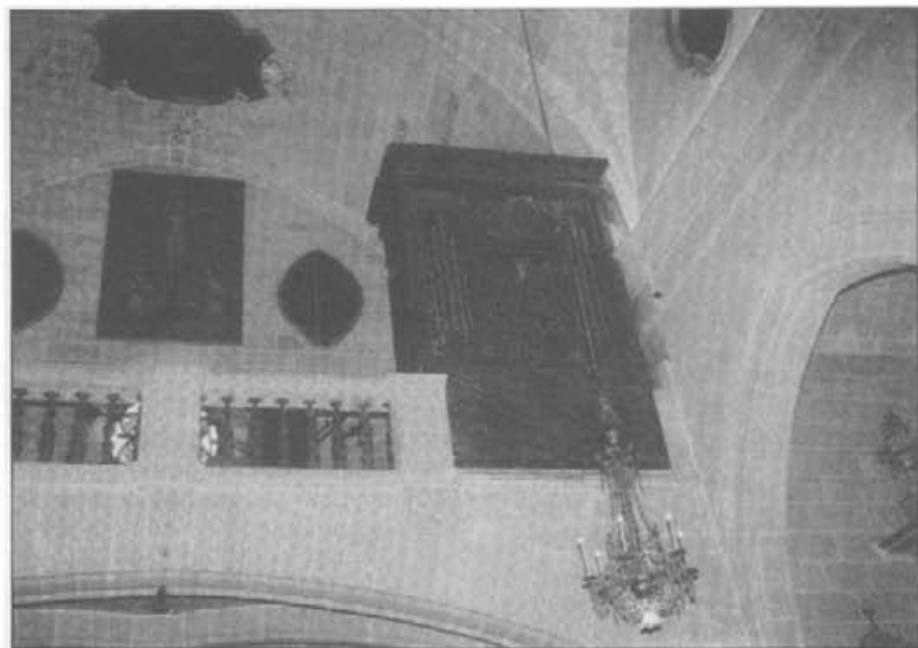
—Generalment, no; però si no en tenen, també els proporcion poncelles (capullos). Altres flors no les faig.

—O sia que després de tants d'anys ja complen amb tu.

—Efectivament. I no tan sols en proporcion a l'església, sinó que n'he donades a tota la vila. Fa més de 20 anys que vaig fer un planter de francesilles, i de llavors ençà he conservat les cabeces i n'he donat en abundància.

—De quins colors?

(Continua a la pàgina següent)

El cor i l'orgue de la nostra església parroquial

De Son Company a Ses Jonqueres Veres

Els dilluns a mitja diversos camins illencs condueixen a Sa Pobla. Allà topam, en nombre d'una vintena, els Jonqueres; ço és els membres de la més simpàtica tertúlia de Mallorca, "Ses Jonqueres Veres". Nascuda fa unes dècades i emparedada devers el 80, pren nom d'un indret de Sa Marjal, on abunden grosses i estufades motes d'aquest vegetal, sobretot pels ribassos i codolars del torrent de Sant Miquel, que allà està justament creuat pel singular Pont de Ses Jonqueres Veres. A Sa Pobla posam estovalles

(Ve de la pàgina anterior)

—De rosa, vermelles, de butà, grogues...Ah! i no en pos cap a ca meva, encara que la flor de la frencesilla dura de 15 a 20 dies, i adorna molt.

Com hem pogut comprovar, na Marjalida "Prats" és una dona senzilla, viuda, que té un fill i una filla ja casats, i tres nêtes. Ara fa les feines de la casa i també gaudeix guardant les nêtes. I encara té temps i delit per dedicar a la floricultura i fer-ne partícips als altres.

O. ARBONA

Era al carrer de Na Quintana, ja fa més de 30 anys. N'Andreu de Galiana encara no caminava tot sol; per aquest motiu l'aguantaven na Bel Roig (la major, a la foto) i na Joana "Matxa". El nin que està acotat és en Joan A. Ramonell, avui batle de Montuiri.

a la saborosa Fonda Europa ("Can Pate-na"), del carrer del Misteri, al cor mateix de l'honorada vila. Dinam, xerram, i arreglam el món (com s'haurà comprovat...) Els mesos d'estiu preferim agombolar-nos a qualche restaurant frescorós de la badia d'Alcúdia.

El sonet següent val per a tres o quatre Jonqueres que marxam, endillunsats, des de Ciutat a Sa Pobla. I ens aturam a fer un casolà vermut a una de les dites finques de Son Company, vora Montuiri, propietat d'un de l'airosa colla:

Aperitiu

Son Company, alegria dels companys

i parents de l'esplèndid Romaguera. Montuiri és a prop: balcó i bandera de vila, de turons i viaranys.

Els dilluns enfilam nostres afanys, confegint carretera i carretera. A Sa Pobla ens durà nostra quimera: la cita d'uns amics que no es fan danys.

Mes, cal una aturada a mig camí, i la taula poblera prevenir amb dos glops de bon "palo" i mossegades.

Son Company el deixam ben vermellons. Passarem per vilatges i racons... Déu mos do que ho facem moltes vegades.

Bernat Cifre

Poema

Es rector i es batle d'un poble petit

Es rector de bon dematí,
va anar a sa casa des poble,
molt educat i ben noble,
cerca es batle i li va dir:

Senyor batle, per favor,
quan a l'església feim festa,
no faci sonar l'orquestra,
que ningú escolta es sermó.

Quan es batle el va sentir,
li diu com un remerol:
vostè a l'església i jo aquí,
cadascú an es seu redol.

Es capellanet, cap baix,
se'n tornà a sa rectoria;
pensava com ho faria
per sortir-ne d'aquell pas.

Tot de cop, quan va arribar,
des mal que se sentia,
se va treure sa camia
i va cridar s'escolà.

Li va dir: escolta amic meu,
no em faries un favor?
I ell li va dir: Senyor,
ja sap que som criat seu.

El va enviar enmig de plaça,
ben davant s'ajuntament,
amb tots es nins de sa classe
a fer un experiment.

Parlaven fort, l'un amb l'altre,
i no es posaven d'acord.
Tot enfadat sortí es batle,
i els va dir, cridant ben fort:

Per què feis tanta renou?
no podem sentir es qui parla.
S'escolà diu: Senyor
batle, aquí defora no hi plou.

Què vols dir tu amb això?
Te'n rius de mi o estàs de "guassa"?
Lo que dic és que a sa plaça,
sa gent des poble hi té bo.

L'església també té drets,
i vostè no les respecte,
això és un "mal te toc pesta";
tants de caps, tants de barrets.

No siguis tan mal parlat,
jo som es batle i comand,
si a tu mai t'han arruixat,
alerta d'aquí endavant.

Jo no faig res malament,
només un poc de renou,
però també en fa sa gent,
quan diuen missa a les nou.

Ah, si! Amb aquestes esteim.
Ja ho sé! Tu ets s'escolà!
Digués an es capellà
que demà a missa ens veim,
ja veurem que passarà.

Es diumenge dematí,
va dir a s'ajuntament:
ala! tots veniu amb mi,
cap a missa manca gent.

Es batle de qui vos parl,
era des partit d'esquerra,

tenia una guitarra,
i, li duia un concejal.

No és perquè fos molt devot,
que es batle, a missa va anar,
es que volia arreglar,
tot aquell desbaratot.

Quan sa missa començà
s'aixecà tota sa gent,
i es batle, molt atent,
amb sa guitarra amb sa mà,
tocant-la es posà a cantar,
i agradà molt a sa gent.

Es rector quedà esglaiat,
però ferm li va agradar,
i des de llavors ençà,
reina entre ells dos s'amistat.

Quan hi ha reunió,
de tot s'ajuntament,
o a l'església fan sermó,
ja no fa renou sa gent,
i ara, així, va molt millor.

Antònia Adrover "Manxes"

Pau Mateu Cerdà Trobat, frare franciscà

Missioner entre els indis americans, conegut pels convertits com "Nuestro padre santo"

A la llarga filera de montuïrers que ens han precedit i han deixat petjada hi hem d'afegir el que correspon a Pau Mateu Cerdà Trobat, un home de la vila que va decidir ingressar a l'ordre de Pares Franciscans quan era jove. Havia nascut a Montuïri pels voltants de l'any 1815.

Havent transcorregut tants d'anys i, naturalment, no haver-lo tractat ningú d'aquells a qui hem demanat per ell, sols hem pogut saber unes poques coses gràcies a una carta que fa poc més de cent anys, de data 19 de setembre de 1892¹, escrigué des de Bolívia un frare que a La Paz va trobar empremta de la tasca del nostre paísà.

Pel que es desprèn d'ella, des de Mallorca i després d'haver exercit els seu apostolat aquí com a frare franciscà, en Pau Mateu Cerdà, amb el desig d'exercir de missioner entre els infeels, partí de Ciutat l'any 1844 per dirigir-se al Col·legi de Missioners de la capital boliviana i allà preparar-se abans d'anar-se'n a missions.

En aquest col·legi hi va passar aproximadament un any, ja que el 8 de maig de l'any següent va professar solemnement i tot seguit se'n anà a les missions que aleshores hi havia a Mosestenses. Seria dins aquesta pobra regió on va recórrer els poblats indis i va exercir la seva tasca missionera, visitant diferents llocs per espai de poc més de vint anys, ja que va morir a la missió de Santa Ana de Mosestenses el 4 de gener de 1866.

De la labor que allà va desenvolupar ho trobam així escrit a la carta abans esmentada i de la què ens valem per treure aquesta curta ressenya:

"El frare franciscà Pau Mateu Cerdà Trobat va morir després de vint anys de treballs apostòlics entre els indis, on va passar tota una vida de sacrificis, els més inaudits i extremadament pesats. Va practicar tota classe de virtuts, especialment les d'humilitat, pobresa i castedat. La seva mort fou la d'un sant, i així ho recorden fins ara els pobres indis convertits, que en haver de parlar d'ell, encara l'anomenen per *nuestro padre santo*".

El pare Cerdà va ser prefecte apostòlic de les missions en aquest col·legi durant

sis anys. Va tenir una santa mort. I això es troba comprovat a la necrologia de dit centre (pàg. 25), però ja no existien testimonis a l'hora d'escriure aquestes notes per haver mort tots ells.

El pare Nicolau Armentia, que és el qui signa la carta de referència, afirma que en aquell temps (mitjan segle XIX) ell era molt jove i per tant únicament pot donar testimoni de les seves heroiques virtuts.

Per altra part, a la seva necrologia consta que "la vida del pare Cerdà en tot temps ha estat la d'un digne fill del Nostre Pare Sant Francesc. La seva penitència ens recorda la de Sant Pere d'Alcàntara; la seva puresa de costums, la de Sant Bonaventura, i la seva oració, la dels companys del nostre Seràfic Patriarca. Consumit per la penitència i per una febre abrasadora, després d'haver rebut devotament els últims sagraments, es dormí en la pau del Senyor a l'edat de cinquanta anys, poc més o manco".

El seu cos fou enterrat a l'església de Santa Ana, situada dins la missió dels infeels Mosestenses, al peu de l'altar major, on encara rep la visita dels seus germans en religió i dels indis convertits, d'aquelles inhòspites terres sudamericanes. A Montuïri, mentrestant, poques coses se sabé d'ell. Ni tan sols de la seva mort.

O. Arbona

1.- Confr. *Bona Pau* núm. 91 de setembre de 1960.

El frare Pau Mateu Cerdà va desenvolupar la seva tasca apostòlica entre els indis de Bolívia

JUNTA AVALUADORA DE CATALÀ

CONVOCATORIA DE JUNY DE 1994

PALMA Universitat de les Illes Balears. Edifici Ramon Llull. Carrer de Valldemossa, km. 7,5. (O a **MANACOR**, segons la inscripció)
4/06/94 A les 9,30 h.

Certificat A (Coneixements orals de Català)

Certificat D (Coneixements superiors de català orals i escrits)
11/06/94 A les 9,30 h.

Certificat B (Coneixements elementals de català, orals i escrits)

Certificat E (Coneixements de llenguatge administratiu)
18/06/94 A les 9,30 h.

Certificat C (Coneixements mitjans de català, orals i escrits)

És indispensable presentar el DNI per participar en les proves

Per a més informació: **Conselleria de Cultura, Educació i Esports. Servei de Normalització Lingüística.**

C/ de Sant Feliu, 8-A. 07012 PALMA. Telf. 17 65 00.

CONSELLERIA DE CULTURA, EDUCACIÓ I ESPORTS

Succinta història dels nostres carrers - XI

Rector Rubí, Sa Vinyeta, Jaume II i Sant Martí**31. Carrer del Rector Rubí**

Al segle XVIII el solem trobar als cadastres com a carrer que pujant, travessa el carrer Major davant Son Rafel Mas. L'any 1824 es troba citat per primera vegada com a carrer de la Rosa, un nom popular que és possible que estigui en relació amb la festa de la Rosa, que solia coincidir amb les festes del Roser de maig i d'octubre. Són nombroses les dades sobre cultura popular que envolten aquesta festa. Temps enrera, a Lluçma-jor i a Pollença, al moment de l'ofertori de la Missa, tota persona que hagués fet una almoïna rebia una rosa benedida. D'altra banda, la rosa passa per ser una flor amb virtuts curatives contra diversos mals. En les rondalles, llegendes i cançons populars, les composicions en què entra aquesta flor són així mateix nombroses. Recordem la rondalla, per exemple, de n'Elionoreta. La rosa ha passat encara a ser el símbol de

la primavera, de la gràcia i de la bellesa, de la juvenesa i de l'amor, de la felicitat i del benestar, de la salut i de la tendresa. I de temps enrera, ja que els romans la tenien com emblema de la mort i del silenci. Les localitats en què hi ha carrer de la Rosa són moltes i a diferents àrees culturals. A Ciutat, per exemple, sense anar més enfora, no hi manca un carrer amb aquest nom. Aquest carrer serví d'inspirador al famós dramaturg Mingo Revul-go (1907-1954) en la sarsuela "El carrer de les Tres Roses" (1952) amb música de Pere Dejà.

Dia 15 de febrer de 1935, l'Ajuntament republicà li imposà el nom de Pérez Galdós (1843-1920) i el 16 de setembre de 1936, que va ésser tan pròdig en canvis, l'Ajuntament franquista li donà el nom que du ara, referit al montuïrer Rafel Rubí i Pocoví (1841-1932), que va

El carrer del rei Jaume II, amb el primitiu nom de Baix o Baixa i darrerament de San Fernando, estava dins l'antic nucli de la vila

ésser rector de Manacor, principal promotor del temple manacorí (1891), en el mateix emplaçament que ocupava l'antiga església construïda al segle XIV i reformada en segles posteriors.

32. Sa Vinyeta

Establiment modern que pertanyia a la família Cloquell "Xigala". Tant aquest com la urbanització des Dau varen ser duits a terme durant la dècada dels anys cinquanta, durant el mandat del batle Joan Miralles. Comença a sortir al padró del 1960, igual que l'Avinguda des Dau.

33. Carrer de Jaume II

És un dels carrers que enquadren la illeta de sa Quintana i un dels que marcava el perímetre de la primitiva pobla

real. Als padrons del segle XVIII el solem trobar com a carrer de Baix o Baixa. L'any 1862 li va ser imposat el nom de San Fernando, ja que aquest va ésser rei de Castella i Lleó, i conquistà moltes terres i ciutats als moros, entre les quals destacava Còdova. Durant tot el segle XVIII i bona part del XIX va ser un sant molt de moda a l'hora de batejar carrers, places i institucions de tota classe. Fou una de tantes mostres de l'esperit castellanitzador i centralista a què ha estat sot-mesa l'antiga corona d'Aragó, després del decret de Nova Planta de Felip V.

L'actual nom de carrer del rei Jaume II (1243-1311) li fou imposat el 19 de juny de 1979 per l'Ajuntament democràtic, tot considerant que fou fundador de tota una partida de noves pobles, entre les quals la de Montuïri (1300).

34. Carrer de Sant Martí

És un dels carrers que emmarca la illeta de sa Quintana. Al segle XVIII el veim citat com a carreró que davalla a la terra del figueral d'en Vanrell. Hi havia només dues cases. L'escalonada que hi ha a la part de baix va ésser construïda durant la segona República. A partir de 1862 es troba amb el nom actual que es refereix a Sant Martí de Tours (316-397), figura capdal de la cristianització de la Gàl·lia (França). Va ser soldat, ermità, fundador de diversos cenobis i bisbe de Tours. És un dels sants més famosos i populars de tots els Països Catalans. Basta i prou veure la gran quantitat de llocs que duen aquest nom. Ha estat representat iconogràficament com un soldat que reparteix la capa a un pobre. És també un dels primers cristians no màrtirs venerats com a sants.

(Continuarà)

Joan Miralles i Monserrat

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Enrevolten els setanta anys els qui encara són vius d'aquest esplet de joves —drets, uns i asseguts els altres— que prenien la fresca a començament de l'estiu d'aquell any davant el cafè, ara pub, de Cana Poeta. I que hi estaven de contents de poder sortir en aquesta foto! Llàstima que alguns ens hagin deixat.

Hem reconegut en Biel de Meià, en Miquel "Pierès", en Julián de s'Estació, en Bernat "Pavora", en Monserrat "Palós", en Joan "Niu", en Bernat "Pizà", en Jaume "Salat", en Bernat "Rabent", en Jeroni "Xigala", en Guillem "Pastor", en Joan "Palós" i altres que no es ditingeixen bé per estar més enrera.

Carta al director

Un canvi a la vila

Sr. Director:

Jo, com a montuïrer ciutadà o ciutadà montuïrer, vertaderament no sé com em puc definir, perquè soc montuïrer de naixement i ciutadà d'adopció, he apreciat un gran canvi en el que respecta a la vida quotidiana a Montuïri.

Generalment només pas pel poble els caps de setmana, però fa uns pocs dies vaig estar-hi en un dia feiner i em va sorprendre l'activitat que vaig poder veure.

Montuïri d'un temps en aquesta part s'havia convertit en un poble sense gairebé activitat econòmica. L'obstinació dels governs municipals, que varen precedir a l'actual, en no va permetre pràcticament cap tipus de construcció en sòl no urbà dins el terme municipal; va dur

Montuïri quasi al col·lapse econòmic. Els joves, i algunes vegades els no tan joves, hagueren de continuar amb la tònica d'abandonar el poble per trobar noves perspectives i possibilitats, ja que allà era impossible trobar-les. Es perderen habitants, llocs de treball i la vila gairebé es convertí en un poble fantasma.

Afortunadament, quan va canviar el color del govern municipal, es va intentar posar remei en aquest greu problema i pens que aquesta meta s'ha aconseguit.

El secret per canviar el sentit descendent del nivell econòmic de Montuïri va ser autoritzar un mínim de construccions en sòl rústic per així aconseguir fomentar l'afluència de gent de cap de setmana cap al poble i a la vegada incrementar el valor dels terrenys, el qual era baixíssim.

A part d'això, s'ha incentivat l'establiment d'empreses en el terme municipal, la qual cosa ha estat fonamental per donar vida de nou al nostre poble.

Em va donar gran goig el saber que per primera vegada en molts d'anys, Montuïri havia augmentat el nombre dels seus habitants; això és un fet que pens que ha de produir una gran alegria a tots els montuïrers, perquè no hi ha res pitjor per a un municipi que la pèrdua d'habitants, i fins hores d'ara aquesta havia estat la tònica constant en el nostre poble.

Pens sincerament que aquesta evolució ha estat molt positiva i que s'ha de continuar amb aquesta mateixa línia per aconseguir una nova època d'esplendor per al poble de les costes.

El que s'ha aconseguit, tots els montuïrers havem d'agrair-ho a l'equip de govern municipal, i en especial al batlle Joan Antoni Ramonell, persona que amb el seu seny, bon fer i bona gestió, ha aconseguit començar a aixecar de nou la nostra estimada vila.

Miquel A. Bonet Fiol
Dpt. Dret Públic UIB

Els al·lots també aprenen a cordar cadires

Organitzat per l'Associació de Persones Majors, l'amo en Joan Ramonell Aloy ha donat un curs a les Escoles
Objectius: Recuperar oficis i tradicions perdudes i fomentar relacions intergeneracionals

No hi ha perquè donar explicacions: la satisfacció dels alumnes i de l'amo en Joan Ramonell és evident

Amb l'objectiu de recuperar tradicions perdudes i al mateix temps posar en contacte persones de diferents generacions, l'Associació de Persones Majors de Mallorca en col·laboració amb el CIM ha organitzat cursos a uns 16 col·legis de l'Illa. En ells, una o varies persones majors han ensenyat als alumnes un ofici determinat que ja s'havia oblidat o abandonat.

Pel que fa a Montuïri, l'amo en Joan Ramonell Aloy "Matxo" ha dedicat una hora setmanal durant els dos mesos passats anant al Col·legi Públic i allà ha ensenyat als 19 alumnes de cinquè curs l'ofici de cordar cadires. Per poder-ho fer cadascun d'ells en va dur una de ca seva i amb la corda de pita amb les

mans, un poc d'eima i seguint les instruccions que els donava mestre Joan, poc a poc ells mateixos aconseguiren cordar-ne una.

Quan començaren algun d'ells era un poc rebec a fer aquesta tasca, però amb el temps no se'n va renegar cap i tots assoliren l'objectiu.

Mestre Joan tengué paciència, i després d'algunes vegades d'anar-hi ja deia que li agradava ensenyar-ne. Ell en sabia des que era al·lot i diu que n'aprenué tot sol ja que "això és una feina molt fàcil; i a molts d'al·lots els agrada més que no anar a classe de matemàtiques, per exemple".

Segons deia en Rafel Socias, president de l'Associació de Montuïri i de

Mallorca, a altres pobles s'han fet cursos semblants, s'ha ensenyat a forjar ferro, a fer canyissos, a fer nus mariners, a cuinar, a fer ganxet... D'aquesta manera s'aconsegueix que els petits se sentin vinculats amb les seves arrels. I per altra part, aquest contacte que tenen nins amb padrins, fa que es fomentin les relacions intergeneracionals, la qual cosa és un dels objectius del programa.

Prest, a Ciutat, a la Casa de Cultura de "la Caixa", es farà una exposició amb els treballs realitzats a diferents escoles. Així s'oferirà una mostra del que s'ha aconseguit i del que es pot fer en el futur.

(Diario de Mallorca del 22-3-94 va publicar un reportatge, del qual n'hem extret algunes dades i la foto)

10 preguntes a...

Gaspar Sastre i Biel Matas, entrenadors de l'equip de futbol infantil**Tots dos juguen a III divisió amb el Montuïri**

Gaspar Sastre Gomila té 28 anys. Es va iniciar amb els infantils de Montuïri. Va jugar amb el CIDE, el qual el va traspasar al Poblense on hi va estar sis temporades. Un altre any, a Ceuta, dos, a Eivissa, un altre, a Sant Llorenç i aquest darrer any ha tornat a casa.

Gabriel Matas Alcover ha complit 27 anys. Va començar amb els infantils de Montuïri. Ha jugat una temporada amb el Cardassar i una altra amb el Manacor a III divisió nacional. Actualment és el capità del Montuïri gran.

Aquests dos bons jugadors ara entrenen l'equip de II regional infantil.

—Quan vàreu començar a dirigir-los?

—Enguany és el primer any que els hem agafat.

—Us agrada aquesta tasca?

—Sí, de moment, sí; però alguna vegada no fan bon dia i són mals de dur.

**"L'excel·lent campanya és fruit del bon ambient que hi ha entre tots"
"A vegades els jugadors no fan bon dia i són mals de dur"**

Gaspar Sastre

Gabriel Matas

—Trobau que aprenen?

—Sí, però si hi poguéssim dedicar més hores encara n'aprendrien més.

—Quan entrenau?

—Els dimarts i divendres a les sis.

—Quines coses els ensenyau?

—Un poc de tècnica individual, tàctica i situació en el camp.

—Què els costa més a l'hora de jugar?

—Possiblement fer una labor d'equip i situar-se al mig del camp.

—Quina és l'explicació a la sorprenent campanya de l'equip de III divisió?

—L'explicació és mala de fer. El que

passa és que les coses han sortides bé i sobretot hi ha hagut un bon ambient entre jugadors, entrenador, directiva, pares i aficionats. Creim que tot ha influït.

—Podríeu fer-nos un comentari general dels equips que integren el vostre grup de II regional infantil?

—Hi ha quatre o cinc clubs que es destaquen una mica dels altres, com són el

Portocristo, Can Picafort, Felanitx, Manacor i Espanya de Lluçmajor. El altres són més fluixets com és ara el Barracar, l'Algaida, el Porreres, etc.

—Pensau que fareu campions?

—No ho creim, però esperam qualsevol cosa de l'equip.

—Podríeu contar alguna anècdota?

—Anècdotes n'han passades poques, però ens recordam d'una que va ocórrer l'altre dia: Un jugador dels nostres es va adonar, a camp contrari, que havia deixat la bossa a Can Pieres. Haguérem de telefonar a uns pares que fessin el favor de dur-nos-la.

J. A. PAYFRAS

Joan Barceló (pare), de nou campió de Balears

Aquesta vegada, de Mitja Marató

El passat 27 de març se celebrà la II Mitja Marató dels Transports Ramis-Sastre, S.A. Aquesta cursa fou designada per la federació Balear d'Atletisme i per l'Associació d'Atletes Veterans de Balears com a Campionat de Balears de Mitja Marató (Gran Fons) de totes les categories.

Amb una participació absoluta de més de dos-cents inscrits i els escenaris del Passeig Marítim, el Molinar i Porto-Pi com a protagonistes i testimonis de l'esforç atlètic, Joan Barceló Prohens altra vegada demostrà ser el corredor més en forma de les Illes Balears en la seva categoria de veterans C.

Els tres primers classificats foren:

- 1- Joan Barceló 1 h. 22 m. 59 s.
- 2- Sebastià Adrover 1 h. 27 m. 30 s.
- 3- Basilio Martínez 1 h. 27 m. 59 s.

Para medir la intensidad de la vida

Omega Speedmaster
cronógrafo de caballero con indicador
de fecha y control de saldos ajustable
en uno de 18 quince, treinta o sesenta
sumergible hasta 30 m.
Swiss made since 1948.

OMEGA
The spirit of excellence.

AGENTE OFICIAL

JOYERIA
Fermin
MANACOR · PORTO CRISTO · CALA MILLOR

10 preguntes a ...

Miquel Àngel Magaña González, entrenador del Montuïri

"Els jugadors s'han entregat al màxim i no perden mai la il·lusió"

Es pot dir que Miquel Magaña González ha estat el revulsiu que ha duit el Montuïri a ser la revelació de la III divisió nacional a les Balears. A més d'exercir la tasca d'entrenador és funcionari de correus i actualment té 40 anys.

Segons ens digué, durant la seva joventut fou successivament jugador juvenil del Lleida i posteriorment del Vile-tense. Després fitxà pel Balears on jugà a preferent i més envant amb el Llosetense, Consell, Sóller, Porreres, Son Sardina i Santa Ponsa, amb aquests quatre darrers, a III nacional.

Retirat de la pràctica activa, s'inicià com entrenador amb els filials del Mallorca i ja els portà a ser campions infantils. Després fou el segon entrenador del Cade Peguera, a continuació, del Son Roca, del Platges de Calvià, dels porters del Mallorca i aquesta temporada del Montuïri.

-Com fou que vingueres a Montuïri?

-En Joan Ramonell em digué que estava interessat en els meus serveis i en deu minuts ens vàrem entendre. Per cert que des d'un principi vull agrair, tant a ell com a la directiva, que m'hagin deixat treballar i la confiança que sempre m'han demostrat.

-Increïble la campanya de III divisió. No és així?

-Jo no diria increïble. Tal vegada sorprenent i històrica. Serà molt difícil repetir-la.

-Quins són els motius que expliquen aquest èxit?

-Són varis. En primer lloc, il·lusió per aconseguir la categoria i després per mantenir-la. El treball de tota una temporada i més si tenim present que alguns equips en arribar el fred no conserven la serietat tan necessària; un grup humà i un ambient sensacional; la humilitat per no creure'ns superiors a ningú; i la sort, que sempre s'ha de cercar.

-Quins rivals t'han agradat més i perquè?

-Sobretot quatre: L'Esporting Maonès com un equip de molt ofici, el Platges de Calvià per tenir la millor plantilla de III divisió, el Mallorca Atlètic per l'excel·lent qualitat i jugadors amb futur, i el

Balears per la seva gran trajectòria.

-Si haguessis de triar un partit, per quin et decidiries?

-El Montuïri-Platges de Calvià, perquè a més de sofrir molt hi hagué gols i es guanyà a un gran equip.

-Quina ha estat la pitjor actuació de l'equip?

-Ens els camps del Cala Millor i del Pollença.

-Podries analitzar l'actuació dels jugadors, allò de bo i allò de dolent?

-Ha estat excel·lent. S'han entregat al màxim i no han perdut la il·lusió, setmana rera setmana.

-Per què han jugat tan pocs montuïrers?

-Alcover i Pocoví han jugat a altres equips. Matas, Gaspar i Gomila s'han alineat en molts de partits. Sampol ha estat el màxim goleador de tercera. Rafel Alcover és un bon porter. Verger, Garcias i Roig han tengut oportunitats. Crec, per altra part, que Montuïri és el poble, comparat amb el nombre d'habitants, que més jugadors proporciona a un equip de tercera.

-Com veus la lligueta d'ascens a II divisió B?

-Com un premi lluitat i merescut. Ara intentarem fer-ho tan bé com puguem. Hi ha equips de gran categoria.

-Què diries a l'afició de Montuïri a través de Bona Pau?

-En primer lloc agrair la seva presència a Es Revolt, diumenge rera diumenge. L'afició ha col·laborat meravellosament per aconseguir la meta que ens proposàrem el passat agost: salvar la categoria. Comprenc, per altra part, que desitgi que la majoria de jugadors sien de Montuïri o dels voltants. Això és possible, però en el futur. Primerament hi ha una cosa que s'anomena educació esportiva, i això s'ha de fomentar des de la base: infantils, cadets, juvenils... la qual cosa suposa treball, dedicació i condicions; però prest o tard dóna fruits. I finalment l'afició s'ha de sentir orgullosa del seu equip al qual han d'animar en venir moments difícils. Gràcies a tots.

J. A. Payeres

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

El futbol montuïrer fa història

L'equip de III jugarà el play-off d'ascens a II-B i els juvenils, el de la divisió d'honor

La plantilla de jugadors del Montuïri de III divisió juntament amb el quadre tècnic i alguns directius

EL MONTUÏRI FA HISTÒRIA: DISPUTARÀ LA LLIGUETA D'ASCENS A II DIVISIÓ B

El Club Esportiu Montuïri s'ha classificat per disputar la lligueta d'ascens a II divisió-B. Un somni que, jornada rera jornada, s'ha arribat a convertir en realitat.

"L'equip revelació" ha estat el qualificatiu que durant tota la temporada li han assignat els mitjans de comunicació balears. Realment així ha estat. Havia acabat d'ascendir de I Preferent a III divisió. La marxa de l'equip des del passat novembre fins a la fi de l campionat ha esdevingut increïble i espectacular. Com increïble és el fet que un poble amb un cens de 2.165 habitants participi amb els millors clubs de III divisió de Catalunya, València, Múrcia i Balears.

El Montuïri, en aquest any 1994, fa història.

16 EQUIPS IMPLICATS

El dia 3 d'aquest mes de maig se celebra a Madrid el sorteig per a la constitució dels quatre grups de III divisió amb els equips provinents de les comunitats autònomes de Balears, Catalunya, València i Múrcia.

Cada un d'aquests grups està integrat per quatre clubs pertanyents a quatre diferents grups de III. També, seran diferents els conjunts de cada grup, segons quin hagin estat els llocs de classificació que han assolit a III divisió. Per tant, a cada grup del play-off hi haurà un representant de Catalunya, un de Balears, un de València i un altre de Múrcia i aquests seran un primer, un segon, un tercer i un quart. És a dir, una mescla atinent a la comunitat autònoma i lloc de classificació.

Abans de la darrera jornada, els equips que tenien opcions per entrar en el sorteig eren:

- Grup V (Catalunya): Sabadell, Terrassa (segurs) i/o Barcelona Amateur, i/o Europa i/o Balaguer.

- Grup VI (Comunitat Valenciana): Pinós, Ontinyent (segurs) i/o Crevillent, i/o Eldense, i/o Utiel i/o Onda.

- Grup XI (Balears). Mallorca B, At. Balears, Montuïri i Badia de Cala Millor (tots els quatre ja definitius i en aquest ordre).

- Grup XIII (Múrcia): Aguilas, Roldan, Torre Pacheco (segurs) i Caravaca o Múrcia B.

UN DOSSIER INFORMATIU

L'Ajuntament i el Club Esportiu Montuïri han editat un full informatiu adreçat als mitjans de comunicació de Catalunya, Múrcia i València i als clubs que disputaran el play-off d'ascens a la II divisió-B. L'objectiu és fer conèixer el poble i l'entitat esportiva.

CELEBRACIÓ DELS ÈXITS ESPORTIUS

El diumenge 1 de maig, amb motiu del partit Montuïri-Eivissa, corresponent a la darrera jornada de III divisió, el futbol montuïrer va celebrar els èxits assolits pels equips de III divisió i juvenil. Abans d'iniciar-se l'encontre, els jugadors dels equips filials varen fer el pas-sadís als de III i juvenils.

Després de l'encontre, es varen lliurar uns diplomes als jugadors, entrenadors i delegats i persones que han treballat amb ells. La festa en commemoració de la classificació dels juvenils i grans es va cloure amb una torrada, coques i ball amb orquestra.

El nombros públic que hi assistí, participà a la festa recolzant així l'equip

La plantilla dels juvenils, juntament amb els entrenadors, tècnics i personal auxiliar
Jugaran el play-off per ascendir a la divisió d'honor

Anònim Pub, nou equip de futbol-sala

S'ha creat un nou equip de futbol-sala, l'Anònim Pub, que disputa els seus partits a la pista Es Dau. El passat 7 d'abril començaren la primera lliga d'aquesta categoria que organitza la Federació Balear de Futbol.

El grup està format per set equips: Anònim Pub de Montuiri, Son Rigo, Bodega Bennassar, Societat Cultural i Esportiva Verge de Lluc, Restaurant Son Caliu d'Esporles, Continente Mago i Bar Avinguda de Muro.

La competició acaba el dia 7 de juliol i els partits es juguen en dijous.

FASE FINAL JUVENIL DE BALEARS

Destacat èxit han aconseguit els juvenils amb motiu de la classificació per a les finals del campionat de Balears juvenil. A principi de temporada es conformaven en no perdre la categoria. Mercè a una bona campanya i, especialment, a un excel·lent final de lliga, disputaran el play-off per l'ascens a la divisió d'honor juvenil. La victòria dins Patronat fou decisiva.

Aquest diumenge 8 de maig, comencen la lligueta en Es Revolt rebent la visita del Portmany, campió d'Eivissa. Els altres dos equips que formen el seu grup

són Platges de Calvià i Parròquia Ramon Llull. El grup B està format pel campió de Menorca, Manacor, Poblense i La Victòria.

La lligueta acaba el 12 de juny. Els dies 19 i 26 s'enfrontaran entre si els campions de cada grup.

Els cadets davallen a II regional

No han anat bé les coses als cadets. Tenien bons jugadors, però la seva campanya ha resultat deficient i ha acabat en el descens de l'equip a II regional. Ara s'haurà de preparar bé si es vol retornar a la categoria perduda.

HANDBOL ESCOLAR

Quatre equips d'handbol de l'escola intervindran a les finals insulars de promoció esportiva.

Dijous, 4 de maig, els nins i les nines alevins es traslladaran a Esporles per enfrontar-se a l'escola Guillem Galmés de Sant Llorenç, selecció de Muro i Esporles. Els partits començaran a les 17'30 hores.

Els nins i nines infantils jugaran dimecres 25 de maig a Muro. Els primers tenen dos equips de sant Llorenç com a rivals, i les segones, els de Muro, Mestre Guillem Galmés A i B. La jornada s'inicia també a les 17'30.

(Continua a la pàgina següent)

Restaurant
PUIG DE SANT MIQUEL
(dimarts tancat)

Ctra. Manacor, Qm. 31 - Tlf. 64 63 14 - Montuiri

<p>Llom amb col Arròs brut a la marinera Sopes mallorquines</p>	<p>Frit Coloms Cabrit torrat</p>
--	---

RESULTATS DEL PASSAT MES D'ABRIL

Mini-bàsquet

Campanet, 10 - Montuïri, 50
 Montuïri, 45 - Santa Maria, 7
 Jovent, 38 - Montuïri, 25

Futbol-sala sènior

Anònim Pub, 3 - Bodeg. Bennàssar, 11
 Restaurant Son Caliu d'Esporles, 3 -
 Anònim Pub, 5

Son Rigo, 15 - Anònim Pub, 2

Futbol-7 benjamí

Olimpí, 1 - Montuïri, 1
 Petra, 2 - Montuïri, 3
 Montuïri, 4 - Badia, 3

At. Manacor, 2 - Montuïri, 8

Futbol-7 veterans

C.Orejuela/Race, 4 - Hens/Friusa, 3
 Hens/Friusa, 8 - Can Felip, 3
 Sant Jord, 2 - Hens/Friusa, 3

Futbol benjamí CIM

Vilafranca, 2 - Montuïri, 0
 Avance, 3 - Montuïri, 4
 Montuïri, 5 - Porreres, 0
 Montuïri, 4 - S'Horta, 0 (inici 2ª volta)

Futbol infantil

Montuïri, 2 - Manacor, 2
 S'Horta, 2 - Montuïri, 2
 Montuïri, 2 - Santanyí, 2

Futbol cadet

Montuïri, 2 - Alcúdia, 3
 Campos, 2 - Montuïri, 2 (final cam-
 pionat)

P. Ramon Llull, 4 - Montuïri, 0 (elimi-
 natòria Copa President)

Montuïri, 2 - Parròquia Ramon Llull
 de Palma, 1

Futbol juvenil

Patronat, 2 - Montuïri, 4
 Collerense, 1 - Montuïri, 2 (final lliga)

III divisió

Montuïri, 1 - B. Cala Millor, 0

Gràcies a aquesta victòria, l'equip d'Es Revolt es va classificar matemàticament per disputar la lligueta d'ascens a II divisió-B quan faltaven encara quatre jornades per acabar la lliga. El partit fou molt disputat amb una primera part bastant igualada; però una primera mitja hora de la continuació de total domini visitant qui va merèixer com a mínim l'empat. El gol montuïrer fou obra de Jaume Hamar.

Pollença, 5 - Montuïri, 0

Sorprenent resultat, no per la derrota, sinó per la diferència en el marcador. La primera part va acabar en victòria mínima per 1-0, gol marcat quan mancava un minut per al descans. Als minuts 1 i 3 de la segona part el Pollença aconseguia altres dos gols i deixava sentenciat l'encontre. En els minuts 90 i 91, s'establia el 5-0 definitiu. El més positiu fou el debut a III divisió del jove Rafel Alcover.

Montuïri, 2 - Esporles, 1

Set jugadors de la localitat s'alinearen en aquest partit que no tenia cap al·licient posat que un ja era tercer classificat i l'altre, pràcticament descendit. Pèssima qualitat de joc i uns sis minuts finals amb emoció. Els gols foren marcats per Gaspar, 1-0 (m. 35), Magre, 1-1 (m 84) i Cantos, 2-1 (m. 87).

La Victòria, 1 - Montuïri, 2

Clara superioritat del Montuïri que va aconseguir els dos gols a la segona meitat tot superant el resultat d'un a zero en contra de la fase inicial. Varen ser obtin-

guts per Cantos en els minuts 57 i 87, tots dos a centre de Gabi Sampol qui va sortir després del descans i va ser el relviusu de l'equip.

Montuïri, 1 - Eivissa, 0

Partit que serà històric, ja que suposava pel Montuïri la culminació de la millor lliga de III divisió nacional. No era transcendental per als locals, ja que el tercer lloc de la classificació era "seu" des de feia algunes jornades. En canvi el gol lograt pel montuïrer Joan Verger va suposar per l'Eivissa el descens de categoria.

La gran gentada que assistí per recolzar l'equip i presenciar l'encontre no va quebre a les grades, les quals s'inauguraven amb motiu d'aquest esdeveniment.

PARTITS D'AQUEST MES DE MAIG

Mini-bàsquet

Montuïri - Bons Aires
 Sagrat Cor - Montuïri
 Montuïri - Santanyí
 Hispània - Montuïri (final campionat)

Futbol/7 benjamí Copa President

Montuïri - Porreres (final I volta)
 Montuïri - Olímpic
 Petra - Montuïri
 Badia - Montuïri

Futbol/7 veterans

Hens/Friusa - Universitat
 Cerveseria Rafal - Hens/Friusa
 Hens/Friusa - Can Barato
 J.Ferry/R.Calvo - Hens/Friusa

Futbol-sala sènior

Anònim Pub - Verge de Lluc
 Continente - Anònim Pub
 Anònim Pub - Bar Avinguda de Muro
 Bodega Bennàssar - Anònim Pub

Futbol aleví

Cardassar - Montuïri
 Montuïri - Felanitx (dimecres 11)
 Algaida - Montuïri
 Montuïri - Vilafranca
 Montuïri - Avance Artà (dimecres 25)
 Porreres - Montuïri (final play-off)

Futbol infantil

Descans
 Espanya - Montuïri (fi del campionat)

Futbol juvenil

Fase ascens a Divisió d'Honor
 Montuïri - Portmany
 Platges de Calvià - Montuïri
 Montuïri - Parròquia Ramon Llull
 Portmany - Montuïri

Biel Gomila

Les classificacions finals dels cadets, juvenils i III divisió les publicarem en el proper número.

Hamburgueseria

Pub
Es Dau

Avda. Es Dau

Montuïri

Noces d'or

20 de maig de 1944

Antoni Pericàs Mas "Seldadet" amb Maria Gomila Fiol "Nofre".

25 de maig de 1944

Rafel Alcover Ribas "Son Collell" amb Maria Verger Socias "De Pola".

Noces d'argent

19 de maig de 1969

Gabriel Arbona Verger "Quelet" amb Coloma Roca Arbona "De Son Maiol".

Temps passat

25 anys enrera

Maig de 1969

Fill adoptiu

A la sessió del Consistori de dia 15 de maig de 1969 l'Ajuntament va acordar obrir expedient per a la concessió de títol de fill adoptiu de Montuïri a Plácido Álvarez Buylla i López de Villamil, que havia estat governador civil; en reconeixement de la valuosa ajuda i cooperació cap a diferents obres i serveis realitzats a favor del nostre poble.

50 anys enrera

Maig de 1944

Plànols per a una nova casa de la vila

Durant aquest maig del 44 foren exposats al públic a efectes de reclamació, els plànols redactats per l'arquitecte Carles Garau per edificar una nova casa de la vila. Malgrat no es presentàs cap reclamació i que ja s'hagués demanat crèdit al Banc de Crèdit Local d'Espanya, aquest no es va dur a la realitat. La feina de l'arquitecte va costar 8.763'93 pessetes.

100 anys enrera

Maig de 1894

Protestes sobre arbitris

Un bon grapat de senyors, propietaris de possessions, presentaren reclamacions sobre l'impost d'arbitris, que els demanava l'Ajuntament. Fins i tot, el capellà Pere Josep Crespi, el qual aquí tenia casa i era professor de l'escola pública de nins i els diumenges, amb el seu cavall, anava a dir missa a Santa Maria. L'Ajuntament, però, va rebutjar-les totes.

Pluviòmetre

Abril de 1994

Pluja caiguda a Montuïri durant el mes passat:

Dia 2	1'9	litres	metre	quadrat
"	17.....	0'2	"	"	"
"	19...	14'2	"	"	"
"	20.....	2'8	"	"	"
"	24.....	3'2	"	"	"
Total ...	22'3	"	"	"	"

Cuinar en casa

Confitura de llimona

Ingredients

4	llimonas	grosses
4	ous	
1/2	quilo	de sucre
100	grams	de mantega

Elaboració

Posar dins una casseroles la ralladura de les llimones, el suc de les llimones, la mantega i el sucre. Remenar fins que estigui dissolt, sense que bulli. Afegir-hi els ous ben batuts i remoure fins que espessi.

Una vegada retirat del foc posar-ho dins els pots fins que refredi.

Després bullir-los un quart d'hora al bany Maria.

Francisca Miralles Sastre "Manescal"

Demografia

Abril de 1994

Naixements

Dia 22.- Magdalena Pizà Amengual, filla de Joan i de Margalida.

Defuncions

Dia 5.- Francinaina Beltran Martorell "Canai", viuda de 83 anys.

Dia 13.- Jacint Miralles Noguera "Cinto Moio", casat de 63 anys.

Dia 18.- Catalina Pocoví Miralles "Xibava", viuda de 85 anys.

Dia 18.- Joana Mairata Mulet "De Castellitx", viuda de 77 anys.

Dia 29.- Gabriel Mayol Cerdà "Llobet", casat de 54 anys.

Dia 30.- Sebastià Cedà Verger "Sastre Pollo", casat de 64 anys.

Gloses

Compromès per fer-ne una

M'acabava de vestir,
dematí, quan m'he aixecat;
tod'una m'he recordat
que amb vos havíem quedat
que mos veuríem aquí,
i ara per no discutir,
me pens que bé he quedat.

El dia d'Es Puig

An es Puig no vaig anar
que vaig tenir molta presa;
just per veure sa batlesa
i aquella Reina que hi ha;
tot ho hagués pogut deixar,
no és que hi tengués cap promesa.

Miquel Massanet "Parr"

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLS - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPÍ - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

Les misses en el Puig començaran en el mes de Juliol

La missa del Puig

Anys anteriors en el mes de maig començaven les misses en Es Puig; però enguany, degut que el rector ha d'atendre dues parròquies, no començaran les celebracions eucarístiques amb un responsable fins al mes de juliol. Així i tot hi haurà un horari estret, ja que a les 19 hores se celebrarà la missa del Puig; a les 20, la Sant Joan, i a les 21, la de Montuïri.

En començar en el Santuari se suprimirà la missa de les 12 dels diumenges a l'església parroquial.

Formació per a responsables i catequistes

Dia 10 de maig a Sant Joan, a les 21'30 h. tindrà lloc a Sant Joan una xerrada formativa adirigida per Mn. Onofre Torres amb el tema "El nostre camí d'Emaús".

Preparació per al matrimoni

Dia 9 de maig a les 21'30 h. a la recto-

A la festa d'Es Puig d'enguany, una altra vegada s'hi donaren cita molts de montuïrers. Com ja és tradicional, fou una jornada agradable, de companyonia i de gaubança

ria d'Algaida començarà el curset pre-matrimonial al que hi poden assistir parelles de Montuïri que dins un temps relativament curt comptin contreure matrimoni. Convé, però, que prèviament s'inscriguin a la rectoria de la vila.

Escolania de Blavets de Lluc

Cas que hi hagi alguna família interessada que el seu fill ingressi a l'Escolania de Blavets de Lluc, es pot dirigir a la rectoria on serà degudament informada.

MALLORCA MISSIONERA 1994

Facem del Món una família

La Delegació Diocesana de Missions és un departament del Bisbat de Mallorca responsable de l'ajuda a les esglésies del Tercer Món. Cada any celebra una diada per conservar i aprofundir i viure'l més conscientment. I al mateix temps recollir les aportacions econòmiques que permeten mantenir operativa la infraestructura missionera, especialment a Burundi, Perú i República Dominicana. Enguany se celebra dia 8 de maig amb el lema "Facem del Món una família".

El cartell anunciador d'aquesta jornada mostra quin és l'objectiu de l'ajuda missionera: asseure els cinc continents a una mateixa taula.

La notícia destacada d'aquest any és, sens dubte, la sortida de missioners laics a la República Dominicana i a Burundi. Són els fruits madurs de molta feina conjunta de les Delegacions de Missions de Cata-

lunya i les Balears.

No obstant haver hagut d'abandonar les terres de Ruanda i Burundi a causa del cop d'estat, es confia que una vegada haver pacificats aquests països les missioners hi puguin retornar.

La celebració de la jornada de Mallorca Missionera ha de ser, com diu el Bisbe, "un dia per repensar el deure personal i col·lectiu de viure oberts al països del Tercer Món, en els quals hem de complir la missió que Jesús ens encomana: anunciar amb paraules i, sobretot, amb obres que Jesús viu i que tots els homes són germans".

Els cristians en general i els montuïrers en particular tenim el deure "d'acollir amb generositat la col·lecta que es farà aquest dia. Els missioners ho han donat tot. Ajudem-los des d'aquí amb tot quant estigui en les nostres mans".